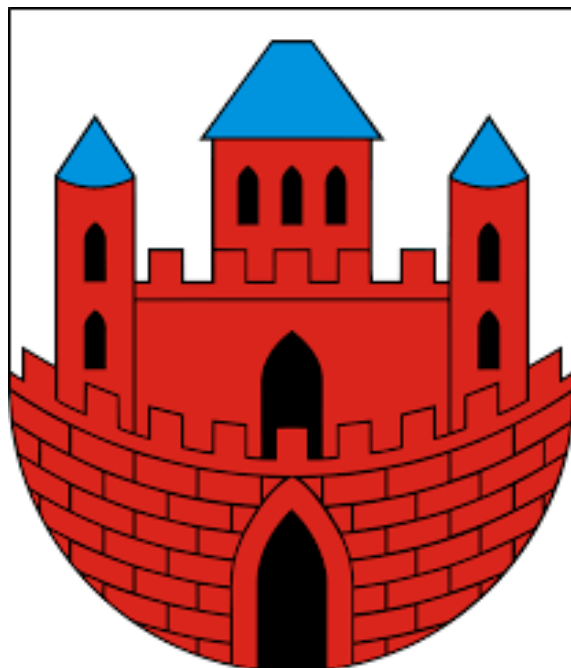

Diagnoza sytuacji społecznej,
gospodarczej, przestrzennej
i klimatyczno-środowiskowej
Gminy Nowe

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

1.	Sfera społeczna.....	0
1.1	Demografia.....	0
1.2	Edukacja i wychowanie	8
1.3	Pomoc społeczna	14
1.4	Ochrona zdrowia.....	19
1.5	Gospodarka mieszkaniowa	20
1.6	Bezpieczeństwo publiczne.....	23
1.7	Kultura, sport i rekreacja.....	25
1.8	Aktywność społeczna	33
1.9	Finanse i administracja.....	36
1.10	Analiza SWOT dla sfery społecznej	44
2.	Sfera gospodarcza.....	46
2.1	Przedsiębiorczość.....	46
2.2	Rynek pracy.....	50
2.3	Potencjał gospodarczy.....	55
2.4	Analiza SWOT dla sfery gospodarczej	64
3.	Sfera przestrzenna	65
3.1	Położenie administracyjne i geograficzne	65
3.2	Ład przestrzenny.....	66
3.3	Infrastruktura techniczna.....	68
3.4	Analiza SWOT dla sfery przestrzennej.....	86
4.	Sfera klimatyczno-środowiskowa	87
4.1	Formy ochrony przyrody.....	87
4.2	Jednolite Części Wód.....	91
4.3	Gleby	93
4.4	Lasy	94
4.5	Odnawialne źródła energii	94

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

4.6 Program ochrony środowiska.....	95
4.7 Analiza SWOT dla sfery klimatyczno-środowiskowej	96
Spis tabel	97
Spis wykresów	100
Spis map	100

Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podmiot opracowujący strategię rozwoju ma obowiązek sporządzenia kompleksowej i pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy.

Diagnozę sporządzono na potrzeby opracowania dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Nowe na lata 2024-2033”. Zadaniem Diagnozy jest wyszczególnienie najistotniejszych – wewnętrznych oraz zewnętrznych – uwarunkowań rozwoju Gminy, które posłużą jako punkt wyjścia dla przygotowania celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Diagnoza pozwala dodatkowo określić szanse i ograniczenia wynikające ze wspomnianych uwarunkowań.

Dokument oparto o najaktualniejsze dane dostępne w momencie jego sporządzania. Okres badawczy obejmował lata 2018-2022 oraz rok 2023, jeśli dane z tego okresu były możliwe do pozyskania. Przedstawione w Diagnozie informacje zaprezentowano w sposób dynamiczny (obejmują stan: aktualny, poprzedzający stan aktualny oraz przewidywany w postaci prognoz) oraz porównawczy (w zestawieniu z powiatem świeckim, województwem kujawsko-pomorskim i całą Polską).

Diagnoza uwzględnia dane statystyczne zgromadzone w Banku Danych Lokalnych prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny (BDL GUS) oraz dane własne Gminy – między innymi dokumenty, plany i programy gminne.

Przeprowadzono analizę czterech sfer:

- społecznej – w tym zakresie badanie dotyczyło procesów demograficznych, edukacji, pomocy społecznej, dostępności do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, gospodarki mieszkaniowej, kultury, turystyki i rekreacji, aktywności społecznej oraz finansów,
- gospodarczej – analiza obejmowała między innymi kwestie dotyczące przedsiębiorczości, rynku pracy, potencjału inwestycyjnego i rolnictwa,
- przestrzennej – diagnoza skupiła się wokół analizy położenia geograficznego, infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami,

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

- klimatyczno-środowiskowej – analizie poddano kwestie występowania form ochrony przyrody, lokalizacji na terenie jednolitych części wód, zalesienia, występowania gleb oraz odnawialnych źródeł energii.

1. Sfera społeczna

1.1 Demografia

Stan ludności

Gminę Nowe w 2022 roku zamieszkiwało 9 721 osób ogółem, z czego 4 244 osoby mieszkały na wsi, a 5 477 w mieście. Liczba mieszkańców w podziale na płeć prezentowała się następująco: 4 760 mężczyzn oraz 4 961 kobiet, co oznacza, że współczynnik feminizacji wynosił 104.

Tabela przedstawia dane dotyczące stanu ludności według płci w Gminie Nowe w latach 2018-2022 wraz z informacją co do wartości współczynnika feminizacji.

Tabela 1 Stan ludności [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
mieszkańcy ogółem	10 277	10 183	9 903	9 771	9 721
mężczyźni	5 043	5 000	4 866	4 790	4 760
kobiety	5 234	5 183	5 037	4 981	4 961
współczynnik feminizacji	104	104	104	104	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 14.09.2023 r.)

W ostatnich latach w Gminie Nowe widoczny jest systematyczny spadek liczby ludności, co należy uznać za negatywne zjawisko wymagające podjęcia działań w celu przyciągnięcia nowych mieszkańców, a jednocześnie zatrzymania obecnych.

Zgodnie z „Prognozą ludności gmin na lata 2017-2030” sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny, liczba mieszkańców w Gminie Nowe będzie zmniejszała się w kolejnych latach.

Kolejna tabela przedstawia stan ludności w Gminie Nowe w porównaniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz kraju w latach 2018-2022.

Tabela 2 Stan ludności [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	10 277	10 183	9 903	9 771	9 721
Gmina Nowe - obszar miejski	5 864	5 787	5 595	5 519	5 477
Gmina Nowe - obszar wiejski	4 413	4 396	4 308	4 252	4 244
powiat świecki	99 281	98 952	96 507	95 914	95 359
województwo kujawsko-pomorskie	2 077 775	2 072 373	2 031 550	2 017 720	2 006 876
Polska	38 411 148	38 382 576	38 088 564	37 907 704	37 766 327

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 14.09.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby ludności wykazała spadek we wszystkich nadanych jednostkach administracyjnych.

Gęstość zaludnienia

W Gminie Nowe nastąpił spadek gęstości zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km² powierzchni ogólnej danego obszaru, przykładowo gminy), co miało związek ze znacznym zmniejszeniem liczby ludności w badanym okresie.

Tabela przedstawia, jak wskaźnik gęstości zaludnienia prezentował się w Gminie Nowe w porównaniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz całego kraju w latach 2018-2022.

Tabela 3 Gęstość zaludnienia [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	96,3	95,4	92,8	91,6	91,1
Gmina Nowe - obszar miejski	1 642,6	1 621,0	1 567,2	1 545,9	1 573,9
Gmina Nowe - obszar wiejski	42,8	42,6	41,8	41,2	41,1
powiat świecki	67,3	67,1	65,5	65,1	64,7
województwo kujawsko-pomorskie	115,6	115,3	113,0	112,3	111,7
Polska	122,8	122,7	121,8	121,2	120,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 14.09.2023 r.)

W analizowanym okresie nastąpił spadek wskaźnika gęstości zaludnienia we wszystkich badanych jednostkach administracyjnych.

Ekonomiczne grupy wieku

Istotną kwestią w procesie analizy sytuacji demograficznej Gminy jest również podział ludności według ekonomicznych grup wiekowych, wśród których można wyróżnić:

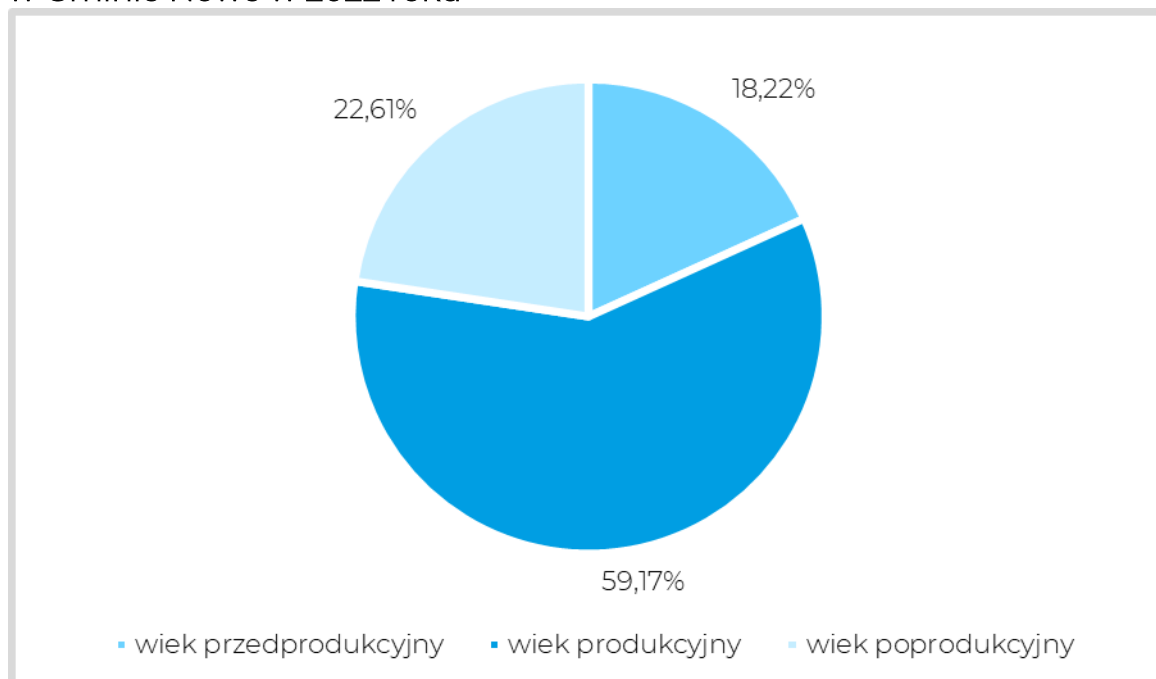
- osoby w wieku przedprodukcyjnym – od urodzenia do 17 roku życia,
- osoby w wieku produkcyjnym – kobiety w wieku między 18 a 59 lat, mężczyźni w wieku między 18 a 64 lata,
- osoby w wieku poprodukcyjnym – kobiety w wieku powyżej 60 lat, mężczyźni w wieku powyżej 65 lat.

W 2022 roku w strukturze mieszkańców Gminy Nowe analizowej według ekonomicznych grup wieku dominują osoby w wieku produkcyjnym, stanowiąc 59,17% (5 752 osoby) miejscowej ludności. Drugą pod względem liczebności jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym, która stanowi 22,61% (2 198 osób). 18,22% ludności to osoby w wieku przedprodukcyjnym (1 771 osób).

Wykres przedstawia strukturę społeczności lokalnej Gminy Nowe według ekonomicznych grup wiekowych w 2022 roku.

Wykres 1 Struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku w Gminie Nowe w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 14.09.2023 r.)

W kolejnej tabeli przeanalizowano dokładnie dane na temat liczby ludności w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz całego kraju w latach 2018-2022.

Tabela 4 Struktura mieszkańców [os.] według ekonomicznych grup wieku w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
wiek przedprodukcyjny					
Gmina Nowe	1 829	1 817	1 855	1 801	1 771
Gmina Nowe - obszar miejski	839	818	973	937	923
Gmina Nowe - obszar wiejski	990	999	882	864	848
powiat świecki	18 980	18 865	19 144	18 945	18 640
województwo kujawsko-pomorskie	374 979	373 397	373 125	370 971	366 988

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	6 935 523	6 948 706	6 997 537	6 992 641	6 950 826
wiek produkcyjny					
Gmina Nowe	6 374	6 253	5 878	5 791	5 752
Gmina Nowe - obszar miejski	3 560	3 498	3 254	3 195	3 149
Gmina Nowe - obszar wiejski	2 814	2 755	2 624	2 596	2 603
powiat świecki	61 199	60 465	57 429	56 740	56 069
województwo kujawsko- pomorskie	1 266 256	1 251 212	1 206 034	1 190 152	1 176 157
Polska	23 269 725	23 025 927	22 631 307	22 385 400	22 169 304
wiek poprodukcyjny					
Gmina Nowe	2 074	2 113	2 170	2 179	2 198
Gmina Nowe - obszar miejski	1 465	1 471	1 368	1 387	1 405
Gmina Nowe - obszar wiejski	609	642	802	792	793
powiat świecki	19 102	19 622	19 934	20 229	20 650
województwo kujawsko- pomorskie	436 540	447 764	452 391	456 597	463 731
Polska	8 205 900	8 407 943	8 459 720	8 529 663	8 646 197

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 14.09.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym wykazała spadek wartości wskaźnika na obszarze wiejskim, w Gminie Nowe, powiecie, województwie i kraju, natomiast na obszarze miejskim Gminy odnotowano wzrost.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Dane na temat liczby ludności w wieku produkcyjnym ukazują, że w Gminie Nowe nastąpił spadek, co miało miejsce także w pozostałych badanych jednostkach.

Analiza danych odnośnie do liczby ludności w wieku poprodukcyjnym wykazała, że w większości badanych jednostek nastąpił wzrost wartości wskaźnika, natomiast spadek dotyczył jedynie obszaru miejskiego.

Należy zaznaczyć, że w Gminie Nowe liczba osób w wieku poprodukcyjnym przeważa nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, a dodatkowo występuje spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym – oznacza to, że w Gminie występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Przyrost naturalny

Na sytuację demograficzną istotny wpływ ma przyrost naturalny, który stanowi różnicę pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. W przypadku, gdy liczba urodzeń w badanym okresie przewyższa liczbę zgonów mamy do czynienia z dodatnim przyrostem naturalnym (wartości powyżej 0), natomiast gdy liczba zgonów jest wyższa niż liczba urodzeń mamy do czynienia z ujemnym przyrostem naturalnym (wartości poniżej 0).

Tabela przedstawia wskaźnik przyrostu naturalnego w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 5 Przyrost naturalny [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
urodzenia żywe					
Gmina Nowe	90	108	93	62	75
Gmina Nowe - obszar miejski	27	45	34	27	42
Gmina Nowe - obszar wiejski	63	63	59	35	33
zgony ogółem					
Gmina Nowe	137	122	124	151	127

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe - obszar miejski	61	68	78	87	65
Gmina Nowe - obszar wiejski	76	54	46	64	62
przyrost naturalny					
Gmina Nowe	-47	-14	-31	-89	-52
Gmina Nowe - obszar miejski	-34	-23	-44	-60	-23
Gmina Nowe - obszar wiejski	-13	9	13	-29	-29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 15.09.2023 r.)

Analiza danych na temat przyrostu naturalnego ukazała, że w Gminie Nowe w badanym okresie liczba urodzeń notowała wahania, w efekcie ulegając zmniejszeniu. Identycznie sytuacja wyglądała w przypadku zgonów. Co istotne, w każdym badanym roku przewyższała ona wartość urodzeń, co skutkowało ujemnym przyrostem naturalnym.

Ujemny przyrost naturalny w Gminie Nowe może przełożyć się również na zintensyfikowanie występującego zjawiska starzenia się lokalnej społeczności.

Procesy migracyjne

Kolejnym czynnikiem wpływającym na sytuację demograficzną gmin są procesy migracyjne, w szczególności w odniesieniu do osób młodych, z dobrym wykształceniem, a także wysokimi kwalifikacjami zawodowymi.

Warto podkreślić, że statystyki dotyczące migracji nie muszą odzwierciedlać stanu rzeczywistego, ponieważ w wielu przypadkach osoby, które zmieniają miejsce zamieszkania, nie zmieniają jednocześnie oficjalnego miejsca zameldowania, a więc ich migracja nie ma wpływu na statystyki.

Tabela przedstawia liczbę zameldowań oraz wymeldowań w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 6 Ruch wewnętrzny i zewnętrzny [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
zameldowania ogółem	94	105	74	83	88
zameldowania z miast	44	42	31	27	32
zameldowania ze wsi	49	61	42	54	55
wymeldowania ogółem	157	174	126	119	117
wymeldowania do miast	78	95	58	69	60
wymeldowania na wieś	78	77	68	49	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 15.09.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby zameldowań oraz wymeldowań w Gminie Nowe wykazała, że w badanym okresie spadła zarówno liczba zameldowań, jak i wymeldowań. W przypadku zameldowań większa liczba osób przeprowadziła się z innej wsi, natomiast w odniesieniu do wymeldowań większość osób wyprowadzała się na obszary miejskie.

Kolejna tabela przedstawia saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
saldo migracji ogółem	-63	-69	-52	-36	-29
saldo migracji wewnętrznych	-63	-69	-53	-37	-24
saldo migracji zagranicznych	0	0	1	1	-5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 15.09.2023 r.)

W analizowanym okresie w Gminie Nowe występowało ujemne saldo migracji, co jest negatywnym zjawiskiem i konieczne są działania w kierunku przyciągnięcia nowych mieszkańców, ale także zatrzymania obecnych.

1.2 Edukacja i wychowanie

Opieka nad dziećmi do lat 3

Wczesna opieka obejmuje dzieci między 20 tygodniem a 3 rokiem życia. Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 opieka ta może przybrać formę żłobka, klubu dziecięcego, punktu opieki dziennej lub opieki przez nianię. Jednostki samorządowe mogą tworzyć i prowadzić żłobki, kluby dziecięce lub zatrudniać opiekunów dziennych.

Uchwałą nr LXI/386.23 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30 sierpnia 2023 roku utworzono Żłobek Samorządowy „Puchatek” w Nowem, który swą działalność rozpocznie jesienią 2023 roku. Żłobek powstał w wyniku remontu parteru nieużytkowanego przedszkola z funduszy w ramach Polskiego Ładu Program Inwestycji Strategicznych i przeznaczony będzie dla 15 dzieci.

Ponadto Gmina planuje aplikować o środki finansowe w ramach programu rządowego Maluch+ na remont i adaptację pierwszego piętra w/w budynku w celu uruchomienia drugiej grupy pod koniec 2024 roku. Pozwoli to na poszerzenie dostępności miejsc do 34.

Przedszkola

W Gminie Nowe funkcjonuje Przedszkole Samorządowe w Nowem, które od 1 września 2021 roku mieści się przy Alei 3 Maja 1a. Zajęcia wychowawcze w placówce prowadzone są dla około 270-280 dzieci.

Przedszkole zaspokaja w pełni potrzeby Gminy w zakresie dostępności miejsc w przedszkolach.

Ponadto w Szkole Podstawowej nr 1 w Trylu oraz w Publicznej Szkole Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Rychławie funkcjonują oddziały przedszkolne.

Tabela 8 Wychowanie przedszkolne [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
liczba przedszkoli	1	1	1	1	1
liczba oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	2	2	2	2	2
liczba dzieci w przedszkolach	213	229	229	264	272
liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	63	43	47	45	65
liczba dzieci w wieku przedszkolnym	375	373	384	378	396
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	71,5	71,0	70,8	80,4	84,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 09.11.2023 r.)

W analizowanym okresie liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wzrosła w większym stopniu niż liczba dzieci w wieku przedszkolnym, co wpłynęło na wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Szkoły podstawowe

Gmina Nowe jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- Szkoły Podstawowej nr 2 im. Arkadego Fiedlera w Nowem,
- Szkoły Podstawowej nr 1 w Trylu.

Na terenie Gminy swoją działalność prowadzi również Publiczna Szkoła Podstawowa SPSK im św. Jana Pawła II w Rychławie prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie.

Kolejna tabela przedstawia stan szkół podstawowych w Gminie Nowe w latach 2018-2021.

Tabela 9 Edukacja na poziomie podstawowym [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
liczba szkół podstawowych	4	4	4	4	4
liczba oddziałów	46	46	46	44	43
liczba uczniów	776	761	765	718	697
liczba uczniów przypadających na 1 oddział	17	17	17	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.12.2023 r.)

W analizowanym okresie liczba uczniów w szkołach podstawowych zmniejszyła się. Spadek liczby uczniów ma zasadniczy wpływ na liczebność klas i utrzymanie sieci szkół. Co istotne, liczba uczniów przypadająca w latach 2021-2022 na jeden oddział wynosiła 16, co nie jest poziomem optymalnym.

Współczynnik skolaryzacji brutto

Współczynnik skolaryzacji brutto jest to wyrażony procentowo stosunek liczby wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia. Oblicza się go, żeby ocenić aktywność edukacyjną społeczeństwa. Ze względu na obowiązkowy charakter nauki na poziomie edukacji podstawowej jego wartość w szkołach podstawowych powinna być zbliżona do 100%.

Tabela przedstawia wartość współczynnika skolaryzacji brutto w Gminie Nowe w porównaniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz Polski w latach 2018-2021.

Tabela 10 Współczynnik skolaryzacji brutto [%] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	85,94	85,98	88,75	83,49	82,29
Gmina Nowe - obszar miejski	130,59	138,23	153,58	131,05	128,70
Gmina Nowe - obszar wiejski	36,60	33,86	31,29	34,12	33,98
powiat świecki	93,78	93,76	93,83	91,55	90,18
województwo kujawsko-pomorskie	93,73	93,55	93,65	93,66	92,85
Polska	95,46	95,13	95,95	95,71	95,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.12.2023 r.)

W analizowanym okresie w Gminie Nowe współczynnik skolaryzacji brutto wzrastał do 2020 roku, a następnie zmniejszył się w latach 2021-2022. Wartość współczynnika dla obszaru miejskiego jest o wiele wyższa w porównaniu do obszaru wiejskiego, co oznacza, że do szkół w mieście uczęszczają dzieci z terenu wiejskiego.

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty stanowi obligatoryjny sprawdzian umiejętności oraz wiadomości uczniów klas ósmych. Oznacza to, że każdy uczeń musi do niego przystąpić, by móc ukończyć szkołę. Jednakże nie jest określony minimalny wynik, jaki powinien zostać uzyskany, co wiąże się z tym, że egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać. Przeprowadzany jest z trzech obowiązkowych przedmiotów – języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego (w analizie brano pod uwagę wyniki z języka angielskiego). Za jego organizację odpowiada Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz Okręgowa Komisja Egzaminacyjna (w przypadku Gminy Nowe jest to OKE w Gdańsku). Egzamin ósmoklasisty po raz pierwszy został przeprowadzony w roku szkolnym 2018/2019.

Tabela przedstawia, jak w latach 2019-2022 wypadały wyniki egzaminów ósmoklasisty uzyskane przez uczniów z Gminy Nowe w porównaniu

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

do wyników na poziomie powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz całego kraju.

Tabela 11 Wyniki egzaminów ósmoklasisty [%] w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
język polski					
Gmina Nowe – obszar miejski	51	55	50	51	52
Gmina Nowe – obszar wiejski			47	47	69
powiat świecki	57	53	54	54	64
województwo kujawsko-pomorskie	60	56	57	58	66
Polska	63	59	60	60	66
matematyka					
Gmina Nowe – obszar miejski	34	33	38	53	44
Gmina Nowe – obszar wiejski			38	41	51
powiat świecki	38	40	42	51	46
województwo kujawsko-pomorskie	42	43	43	53	49
Polska	45	46	47	57	53
język angielski					
Gmina Nowe – obszar miejski	44	43	54	54	52
Gmina Nowe – obszar wiejski			56	50	49
powiat świecki	51	47	58	58	57
województwo kujawsko-pomorskie	55	50	62	63	62
Polska	59	54	66	67	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CKE oraz OKE w Gdańsku
(dostęp: 19.09.2023 r.)

Analizując dane dotyczące egzaminów ósmoklasisty w Gminie Nowe można zauważyć, że uczniowie szkół podstawowych zlokalizowanych na jej terenie w badanym okresie poprawili osiągnięte wyniki ze wszystkich przedmiotów. Należy jednak zaznaczyć, że w większości przypadków były to wyniki niższe niż w powiecie, województwie i kraju.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Na terenie Gminy przy ul. Myśliwskiej 1 w Nowem działa Zespół Szkół (ZS) w Nowem, którego organem prowadzącym jest powiat świecki. Na zespół szkół składają się: Liceum Ogólnokształcące, Technikum oraz Branżowa Szkoła I Stopnia.

W następnej tabeli zawarte zostały informacje na temat liczby uczniów ZS w Nowem w okresie od 2018 do 2022 roku.

Tabela 12 Liczba uczniów [os.] Zespołu Szkół w Nowem w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
liczba uczniów ogółem	199	294	303	349	329
Liceum Ogólnokształcące	17	54	56	70	73
Technikum	113	146	155	162	151
Branżowa Szkoła I Stopnia	69	94	92	117	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z „Raportu o stanie Powiatu Świeckiego za rok 2022”

Z danych wynika, że w 2022 roku do ZS w Nowem uczęszczało 329 uczniów, czyli o 20 osób mniej niż w roku poprzednim. Na przestrzeni analizowanych pięciu lat liczba uczniów w placówce wzrosła. Największą część osób uczących się w ZS w Nowem stanowią uczniowie technikum.

Liceum ogólnokształcące w swojej ofercie posiada następujące profile:

- medyczno-sportowy,
- językowo – menedżerski.

Technikum oferuje kształcenie i uzyskanie tytułu zawodowego w kierunkach:

- technik informatyk,
- technik logistyk.

Oferta edukacyjna branżowej szkoły I stopnia umożliwia naukę zawodową w klasie wielozawodowej.

1.3 Pomoc społeczna

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

W Gminie Nowe funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS), który jest jednostką organizacyjną, posiadającą status jednostki budżetowej, nieposiadającą osobowości prawnej, utworzoną z dniem 1 maja 1990 roku Zarządzeniem Nr 1/90 Naczelnika Miasta i Gminy w Nowem z dnia 25 kwietnia 1990 roku.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Dział Pomocy Społecznej,
- Dział Opieki nad Chorym w Domu,
- Dział Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych,
- Świetlica Środowiskowa.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, zadania ośrodka pomocy społecznej realizowało ogółem 26 pracowników oraz 6 osób współpracujących na podstawie umowy cywilnoprawnej lub działalności gospodarczej.

Pomoc przyznawana jest między innymi w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych. Należy podkreślić, iż wypłacanie pomocy finansowej, stanowi tylko część zadań ośrodka. Oprócz pomocy materialnej MGOPS świadczy także usługi społeczne i organizuje pomoc w naturze. Poprzez pomoc w naturze rozumie się wsparcie niepieniężne, czyli na przykład w formie darowizn w postaci rzeczy lub żywności. Realizacją poszczególnych zadań zajmują się wyznaczeni pracownicy, m. in. pracownicy socjalni.

Na koniec 2022 roku w MGOPS w Nowem zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, których działania skupiają się na wsparciu podopiecznych w przezwyciężaniu codziennych trudności (nie tylko wychowawczych)

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

zmierzających do poprawy sytuacji życiowej. W 2022 roku z usług asystenta skorzystało 11 rodzin. Przeciętny czas pracy z rodziną wyniósł 12 miesięcy.

Ponadto, w strukturach MGOPS działa Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi, w ramach którego mieszkańcy gminy mogą skorzystać z pomocy terapeuty uzależnień. W ramach tej działalności w 2022 roku udzielono 378 porad. Dostępny jest również psycholog oraz terapeuta z zakresu poradnictwa rodzinnego, małżeńskiego, mediacji pojednawczych w sytuacjach szczególnie uzasadnionych wchodzący w środowiska. Ośrodek realizuje również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W sytuacjach wymagających wsparcia zewnętrznego, mieszkańcy są także kierowani do odpowiednich podmiotów, np. domów pomocy społecznej, schronisk dla osób w kryzysie bezdomności mających siedzibę poza terenem gminy.

Udzielana jest również pomoc w formie usług opiekuńczych dla osób starszych, niesamodzielnych lub z orzeczoną niepełnosprawnością, które potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W strukturach ośrodka znajduje się także świetlica środowiskowa świadcząca wsparcie dzienne dla dzieci z rodzin, wśród których występują różne problemy. W budynku świetlicy funkcjonuje również jadalnia. MGOPS posiada także wypożyczalnię sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego. Do końca 2023 roku w ramach ośrodka funkcjonowała ogrzewalnia z węzłem sanitarnym, która obecnie pełni funkcje łaźni oraz pralni dla osób zagrożonych lub pozostających w kryzysie bezdomności.

Problemami, których mieszkańcy gminy najczęściej doświadczają są ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie.

W strukturze świadczeń o charakterze pieniężnym z zakresu pomocy społecznej za 2022 r. dominują zasiłki: celowy i pomoc w naturze, świadczenia w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” realizowane w formie zasiłków celowych, zakupu żywności, odpłatności za obiady w jadłodajni i szkołach, stały i okresowy. W tym czasie 15 mieszkańców gminy przebywało w DPS-ach. Oprócz świadczeń z pomocy społecznej, Gmina przekazała znaczne

wsparcie w ramach świadczeń z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego. W roku 2022 w ramach ustawy o pomocy społecznej ze wsparcia skorzystało 576 osób, z zasiłków pielęgnacyjnych 432 osoby z niepełnosprawnościami, a ze świadczeń pielęgnacyjnych 128 osób z niepełnosprawnościami. Z danych MGOPS wynika, że w 2022 roku wsparciem z funduszu alimentacyjnego objętych było 98 dzieci (71 rodziców).

Dane z lat 2019-2022 na temat liczby beneficjentów pomocy ze strony MGOPS w Nowem uwzględnia następująca tabela.

Tabela 13 Liczba mieszkańców [os.] objętych pomocą społeczną w Gminie Nowe w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
zasiłki stałe	75	71	73	71
zasiłki okresowe	169	345	341	275
zasiłki celowe i pomoc w naturze	309	223	268	278

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Nowe z lat 2019-2022

Z analizy wynika, że w badanym okresie najwięcej rodzin w Gminie Nowe otrzymywało pomoc socjalną w roku 2019. W porównaniu do lat 2020-2021, w 2022 roku wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej w postaci zasiłków celowych i pomocy w naturze. Znacznie zmalała natomiast liczba osób przyjmujących zasiłki okresowe, a liczba beneficjentów zasiłków stałych w ostatnich latach wahała się pomiędzy 71 a 73.

Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumencie „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022” w ostatnim badanym roku różnymi formami wsparcia objętych było łącznie 300 rodzin zamieszkujących Gminę Nowe. To o 39 rodzin mniej, niż w roku 2021, co należy interpretować jako pozytywne zjawisko świadczące o poprawie samodzielności mieszkańców Gminy. Gmina Nowe co roku przeznacza także fundusze na dodatki mieszkaniowe – w latach 2020-2022 okazywano w ten sposób wsparcie 247 osobom. Oprócz tego MGOPS do 2023 roku oferował także pomoc w formie mieszkań chronionych, które od stycznia 2024 roku, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa przekształcono w mieszkania wspomagane. W 2022 roku takie wsparcie otrzymało 4 mieszkańców.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

W związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, w 2022 roku MGOPS rozpatrzył 80 wniosków na kwotę 428 tys. zł. w związku z zapewnieniem wyżywienia i zakwaterowania obywatelom Ukrainy przez mieszkańców Gminy. Rozpatrzono 138 wniosków o wsparcie w postaci świadczeń pieniężnych dla obywateli kraju ogarniętego wojną, na kwotę 85 tys. zł oraz kwotą 3,8 tys. zł opłacono posiłki 38 ukraińskim dzieciom w przedszkolu i szkole podstawowej.

Dzięki pozyskanym grantom MGOPS w Nowem w 2022 roku zrealizował kilka programów i projektów. Między innymi:

- Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 – pomoc udzielana była dzieciom w szkołach oraz potrzebującym dorosłym w jadłodajniach,
- „Program asystent rodziny na rok 2022” – w oparciu o umowy zlecenia zatrudniono dwóch asystentów rodziny,
- Program „Korpus Wsparcia Seniorów” – zakupiono 30 opasek telemedycznych i opłacono kompleksowe wsparcie całodobowego centrum teleopieki,
- Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+” – realizacja zadania własnego w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców powyżej 75. roku życia w wysokości 50% kosztów usługi.
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - wsparciem objęto osoby z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym i umiarkowanym;
- Projekt „Program Aktywności Lokalnej” - głównym celem projektu było podniesienie kompetencji społecznych i osobistych, w tym wychowawczych oraz podniesienie kluczowych umiejętności pracowniczych osób mieszkających na obszarach rewitalizowanych naszej gminy;
- Projekt „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” - głównym celem projektu grantowego było opracowanie i wdrożenie lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) jest jednostką budżetową Gminy Nowe, która działalność rozpoczęła w lutym 2019 roku. Stanowi jednostkę organizacyjną pomocy społecznej i jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu. Placówka powstała z myślą o osobach przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych (w tym osobach z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu).

Głównymi zadaniami ŚDS w Nowem są:

- utrzymanie uczestników w ich naturalnym środowisku oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej, rozumianej jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia przez podopiecznych poprawy jakości życia, samodzielnego funkcjonowania oraz powstrzymania postępującej regresji, głównie poprzez zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego,
- reprezentowanie interesów niepełnosprawnych w społeczności lokalnej oraz kształtowanie akceptującej postawy otoczenia wobec nich,
- dążenie do pełnej integracji społecznej uczestników poprzez czynne i aktywne uczestnictwo w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym i sportowym – odpowiednio do zainteresowań, potrzeb i możliwości.
- rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności wykonywania codziennych czynności.

Na podstawie liczby skierowań wystawionych przez MGOPS dokonano podsumowania, z którego wynika, że od początku funkcjonowania ŚDS z działań placówki korzystało średnio 20 podopiecznych.

Na najbliższe lata Gmina Nowe zaplanowała działanie inwestycyjne związane z rozbudową ŚDŚ o sale terapeutyczne i zaplecze socjalno-toaletowe. Inwestycja finalnie ma umożliwić zwiększenie miejsc w placówce do 40.

1.4 Ochrona zdrowia

Przychodnia

W Gminie Nowe przy ul. Komierowskiego 39 działa Gminna Przychodnia w Nowem. W ramach funkcjonowania placówki mieszkańcy mają dostęp do następujących poradni i gabinetów:

- Poradnia Dziecięca,
- Gabinety Lekarzy POZ,
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza,
- Poradnia Chirurgiczna,
- Poradnia Okulistyczna,
- Medycyna Pracy,
- Gabinet Rehabilitacji,
- Gabinet RTG,
- Laboratorium.

Przychodnia gminna umożliwia zatem mieszkańcom korzystanie zarówno z pomocy lekarzy POZ, jak również z usług świadczonych przez specjalistów i pracownie. Oznacza to, że dostępność specjalistów oraz innych usług medycznych jest rozwinięta w dobrym stopniu.

W celu przeanalizowania sytuacji dotyczącej ochrony zdrowia w Gminie Nowe, warto poddać analizie również liczbę udzielanych porad lekarskich. Tabela przedstawia dane dotyczące lat 2018-2022.

Tabela 14 Porady lekarskie [szt.] udzielane mieszkańcom Gminy Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
ambulatoryjna opieka zdrowotna	47 417	46 867	39 958	37 656	43 918
podstawowa opieka zdrowotna	43 275	42 429	36 374	34 151	40 375

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 24.10.2023 r.)

W tabeli zestawione zostały wartości związane z liczbą porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej. Z analizy wynika, że w Gminie Nowe w każdym badanym roku przeważała liczba

udzielanych porad ambulatoryjnych. W 2020 i 2021 roku porad w obu formach udzielono znacznie mniej, co zapewne spowodowała pandemia koronawirusa. Wówczas ograniczony został dostęp do pomocy medycznej i badań profilaktycznych, co wiąże się ze znacznym wzrostem liczby porad w roku 2022, kiedy zwiększyła się dostępność świadczeń opieki zdrowotnej.

W momencie sporządzania Diagnozy w Gminie Nowe funkcjonują trzy apteki:

- Apteka „Wracam do zdrowia” przy ul. Tczewskiej 8,
- Apteka „Pod Łabędziem” przy ul. Gdańskiej 10,
- Apteka „Pod Orłem” przy ul. Rynek 12.

Wszystkie wymienione apteki znajdują się w miejscowości Nowe i są czynne od poniedziałku do soboty. Ponadto uchwałą Nr XLVIII/294/22 Rady Powiatu Świeckiego z dnia 14 grudnia 2022 r. wprowadzono naprzemienny system godzin pracy aptek. Dzięki temu funkcjonują także w porze nocnej, niedziele i święta. Można więc wywnioskować, że mieszkańcy Gminy mają zapewniony dostęp do usług farmaceutycznych.

1.5 Gospodarka mieszkaniowa

Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy

„Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Nowe na lata 2020-2024” został wprowadzony na mocy uchwały Rady Miejskiej w Nowem Nr XX/123/20 z dnia 20 maja 2020 roku. Opracowanie Programu ma na celu obranie właściwej strategii finansowania rozwoju mieszkalnictwa w Gminie (np. poprzez remonty i budowę nowych mieszkań). Dokument zawiera między innymi plan sprzedaży lokali, omawia szczegóły dotyczące polityki czynszowej oraz porusza kwestię zarządzania lokalami i budynkami będącymi własnością Gminy.

Jak podaje „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022” zasób mieszkaniowy Gminy składa się z 280 lokali komunalnych, 46 lokali socjalnych i 16 lokali użytkowych. Dochody uzyskane z najmu i dzierżawy wspomnianych lokali w 2022 roku Gmina przeznaczy na bieżące koszty eksploatacji i ewentualne remonty. Lokale najczęściej wymagają podejmowania takich prac jak: malowanie, wymiana elementów, naprawa instalacji wewnętrznych.

W 2019 roku Gmina Nowe, dokonała sprzedaży działki stanowiącej część terenu pokolejowego. W tym miejscu deweloper wybudował blok z 35 mieszkaniami, które w 2022 roku zostały oddane do użytku. Z uwagi na to, że większość powstających w Gminie nieruchomości (domów i mieszkań) to inwestycje prywatne, Gmina zmagą się z deficytem mieszkań.

Mieszkalnictwo

W tabeli przedstawione zostały dane na temat mieszkań znajdujących się w Gminie Nowe. Liczby porównano ze stanem na obszarze miejskim, obszarze wiejskim, w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim oraz Polsce w latach 2018-2022.

Tabela 15 Mieszkania [szt.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	3 498	3 503	3 463	3 473	3 518
Gmina Nowe - obszar miejski	2 217	2 221	2 233	2 237	2 272
Gmina Nowe - obszar wiejski	1 281	1 282	1 230	1 236	1 246
powiat świecki	31 597	31 837	32 747	33 037	33 535
województwo kujawsko-pomorskie	752 265	759 766	776 732	783 551	793 937
Polska	14 615 112	14 812 774	15 190 732	15 359 507	15 575 176

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 24.10.2023 r.)

Wartości zawarte w tabeli pokazują, że na przestrzeni pięciu lat w Gminie Nowe nieznacznie przybywało mieszkań. Zauważalny wzrost widoczny jest dopiero w 2022 roku, kiedy deweloper zakończył inwestycję związaną z budową nowego bloku. W roku 2020 zmniejszyła się liczba mieszkań na obszarze wiejskim – w porównaniu do 2019 roku odnotowano ich o 52 mniej.

Kolejna tabela dotyczy powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Nowe w latach 2018-2022 w porównaniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego i całego kraju. Wartości podane zostały w m².

Tabela 16 Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²] w Gminie Nowe w latach 2018-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	231 362	232 129	231 348	232 775	236 002
Gmina Nowe - obszar miejski	137 414	138 043	138 876	139 477	141 442
Gmina Nowe - obszar wiejski	93 948	94 086	92 472	93 298	94 560
powiat świecki	2 439 738	2 468 810	2 550 177	2 582 632	2 630 109
województwo kujawsko- pomorskie	52 909 518	53 611 227	55 288 425	55 954 374	56 893 148
Polska	1 084 166 507	1 101 397 594	1 138 221 477	1 153 821 271	1 172 919 565

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 24.10.2023 r.)

Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Nowe, zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim, systematycznie zwiększa się adekwatnie do sytuacji w całym powiecie, województwie i kraju.

SIM – Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa

Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa (SIM) jest spółką, do której Gmina Nowe przystąpiła w 2021 roku. Projekt ma na celu przede wszystkim realizację budownictwa społecznego – w Nowem planowana jest budowa budynku z 30 mieszkaniami, a rozpoczęcie prac zaplanowane zostało na 2024 rok. W założeniu realizacja projektu ma potrwać 24 miesiące.

Inicjatywa dedykowana jest osobom oraz rodzinom, które nie posiadają własnego mieszkania. Co istotne, szansę na pozytywne rozpatrzenie wniosku mają ci mieszkańcy, którzy posiadają własne środki na regularne opłacanie

czynszu, ale z powodu niskich dochodów nie mogą ubiegać się o kredyt hipoteczny na zakup mieszkania.

1.6 Bezpieczeństwo publiczne

Ochotnicza Straż Pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna jest jednostką ochrony przeciwpożarowej i organizacją pozarządową utworzoną na zasadzie stowarzyszenia. Zgodnie z informacjami zawartymi w „Raporcie o stanie Gminy Nowe za rok 2022” w Gminie Nowe działają 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP):

- OSP w Małym Komorsku (24 członków czynnych, 2 członków honorowych i 6 członków wspierających),
- OSP w Rychławie (30 członków zwyczajnych i 1 członka wspierającego),
- OSP Nowe (44 członków zwyczajnych, 6 członków honorowych i 22 członków wspierających).

OSP w Nowem włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), a więc stanowi część ogólnopolskiego systemu bezpieczeństwa. Przynależność do KSRG oznacza przygotowanie jednostek do akcji ratowniczych na wysokim poziomie. Gmina Nowe każdego roku wspiera jednostki OSP, przeznaczając środki na ich funkcjonowanie.

Następna tabela przedstawia informacje na temat interwencji podejmowanych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej w Gminie Nowe w latach 2018-2022 z podziałem na charakter zdarzeń.

Tabela 17 Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej [szt.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
zdarzenia ogółem	149	137	141	192	180
pożary razem	66	48	56	31	49
pożary - małe	66	45	50	27	46
pożary - średnie	0	3	4	4	3

	2018	2019	2020	2021	2022
pożary - duże	0	0	2	0	0
miejscowe zagrożenia razem	79	82	78	152	121
miejscowe zagrożenia - małe	12	10	6	8	6
miejscowe zagrożenia - lokalne	67	72	72	143	114
miejscowe zagrożenia - średnie	0	0	0	1	1
alarmy fałszywe razem	4	7	7	9	10
alarmy fałszywe - złośliwe	1	0	0	0	1
alarmy fałszywe - w dobrej wierze	3	3	4	6	5
alarmy fałszywe - z instalacji wykrywania	0	4	3	3	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 24.10.2023 r.)

Według danych największą liczbę małych pożarów w Gminie Nowe jednostki odnotowały w 2018 roku, a najmniej w roku 2021. Liczby wahają się jednak sposób sinusoidalny. W latach 2021-2022 znacząco wzrosła jednak liczba miejscowych zagrożeń, zwłaszcza o charakterze lokalnym, co znacząco wpływa na statystyki dotyczące zdarzeń ogółem.

Komisariat Policji w Nowem

W miejscowości Nowe działa komisariat. W ramach funkcjonowania Komisariatu Policji w Nowem, do dyspozycji mieszkańców pozostaje 5 dzielnicowych, którzy służą pomocą w następujących kwestiach:

- rozwiązywanie konfliktów sąsiedzkich,
- podstawowe poradnictwo prawne,
- udzielanie pomocy ofiarom przestępstw,
- udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- rozwiązywanie problemów rodzinnych o podłożu patologicznym (alkoholizm, narkomania),
- pomoc nieletnim zagrożonym demoralizacją,

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

- inspirowanie najskuteczniejszych metod technicznego zabezpieczenia mienia,
- przeciwdziałanie zjawiskom sprzyjającym popełnianiu przestępstw i wykroczeń.

Dodatkowo każdy z dzielnicowych posiada indywidualny numer kontaktowy oraz adres e-mail. Mieszkańcy Gminy Nowe mają więc łatwy dostęp do Komisariatu, a w razie potrzeby mogą skorzystać z pomocy dzielnicowych.

System monitoringu

Inną formą dbania o bezpieczeństwo w Gminie Nowe może być zapewnienie monitoringu w miejscach publicznych. Na terenie miasta Nowe wyłączono część kamer uznanych za przestarzałe, a w 2023 roku zamontowany został nowy system monitoringu, który obejmuje obszar plant zamkowych, teren zamku i skarpę nadwiślańską. Dla zwiększenia bezpieczeństwa publicznego warto rozważyć wdrożenie systemu monitoringu w większej liczbie lokalizacji. Na rok 2024 Gmina zaplanowała przygotowanie grantu dotacyjnego na ten cel.

1.7 Kultura, sport i rekreacja

Kultura

W Gminie Nowe działają dwie instytucje upowszechniania kultury – Gminna Biblioteka Publiczna w Nowem oraz Centrum Kultury „Zamek” w Nowem. Funkcjonują także świetlice wiejskie w miejscowościach: Mątawy, Gajewo Zabudowania, Mały Komorsk, Milewko (budynek prywatny), Górne Morgi, Tryl, Zdrojewo i w Osinach (budynek poszkolny, zarząd SAPO)

Jak podaje „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022” w Gminie odbyły się następujące wydarzenia kulturalne, których organizatorem był CK „Zamek”:

- cykl zajęć dla dzieci w czasie ferii zimowych,
- koncert z okazji Walentynek i Dnia Kobiet,
- koncert charytatywny na rzecz uchodźców z Ukrainy,
- Dni Nowego,
- festiwal Rock pod Murami,

- wakacyjne zajęcia dla dzieci,
- Gala Disco-Polo,
- otwarcie sal muzealnych w CK „Zamek”.

Siedzibą Centrum Kultury jest zamek pokrzyżacki wybudowany w połowie XIV wieku, znajdujący się w miejscowości Nowe. W ramach działalności instytucji każdego roku organizowane są Dni Nowego, czyli publiczne wydarzenie podsumowujące dorobek placówek kulturalnych i oświatowych w Gminie, zwieńczone koncertem znanej postaci. W CK „Zamek” odbywają się również spotkania miłośników kultury średniowiecznej. Oprócz tego placówka organizuje imprezy metodyczne dla instruktorów i sympatyków teatrów lalek, tzw. Biesiady Lalkarskie, ponieważ przy CK działa Teatr Lalek i Cieni „Baśniowy Świat”. Spotkania służą wymianie doświadczeń i publicznej prezentacji dokonań wiodących amatorskich teatrów lalek. Instytucja wspiera też funkcjonowanie lokalnych zespołów i chórów – Zespołu Muzyki Dawnej *Fistulatores Novienses*, chóru *Cantores Novienses* i zespołu rockowego *Vermouth*. Dodatkowo mieszkańcy Gminy Nowe mogą udzielać się w ramach dwóch klubów seniora oraz Społecznego Ogniska Artystycznego.

Gmina Nowe w przyszłości planuje wesprzeć działalność CK „Zamek” poprzez przebudowę i modernizację muszli koncertowej amfiteatru w Nowem. Dodatkowo obiekt ma zostać rozbudowany o zaplecze socjalno-garderobiane. Zrewitalizowanie miejsca pozwoli na organizację kolejnych wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy.

W 2022 roku Gmina zrealizowała remont poddasza zamku w celu adaptacji przestrzeni na potrzeby społeczno-edukacyjno-kulturalne. Dzięki temu CK „Zamek” może zaproponować mieszkańcom szerszą ofertę kulturalną.

W skład CK „Zamek” w Nowem wchodzi dwie filie:

- Wiejski Dom Kultury w Bochlinie,
- Wiejski Dom Kultury w Rychławie.

Aktywność WDK w Bochlinie dedykowana jest przede wszystkim lokalnej społeczności, a historia tego miejsca liczy 50 lat. Instytucja organizuje między innymi konkursy plastyczne dla najmłodszych, warsztaty (np. kulinarne) oraz zajęcia sportowe dla dorosłych.

Zgodnie z założeniami „Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowe na lata 2017-2020 z perspektywą wykonania do 2023 roku”, przyjętego uchwałą Nr XIII/77/19 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30 października 2019 roku, w WDK w Rychławie w 2022 roku przeprowadzono prace rewitalizacyjne. Wykonano remont głównych pomieszczeń budynku w celu stworzenia nowoczesnej przestrzeni, w której możliwa będzie realizacja projektów społecznych, spotkań i animacji. Ważnym dla Gminy projektem jest działalność Klubu Młodzieżowego w Rychławie. Ma on zaktywizować dzieci i młodzież do dalszej edukacji, aby mogły zdobyć kompetencje zawodowe, a na późniejszych etapach życia potrafiły osiągnąć samodzielność w zakresie zaspokajania własnych potrzeb życiowych. Placówka kulturalna wspiera więc młode osoby poprzez organizację licznych warsztatów i działań animacyjnych. W wyremontowanej siedzibie WDK w Rychławie działalność wznowiła filia biblioteki gminnej.

Gminna Biblioteka Publiczna działa w miejscowości Nowe przy ul. Plac Zamkowy 3. Placówka dysponuje księgozbiorem przeznaczonym dla wszystkich grup wiekowych. Ponadto biblioteka posiada katalog elektroniczny i umożliwia mieszkańcom korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu. Zapisani do biblioteki czytelnicy mogą również bezpłatnie korzystać z platformy Legimi.

Szczegółowe informacje na temat zasobów i zasad funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem w latach 2018-2022 uwzględnia tabela.

Tabela 18 Gminna Biblioteka Publiczna w Nowem w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
biblioteki i filie [szt.]	2	2	2	2	2
pracownicy bibliotek (działalności podstawowej) [os.]	5	4	4	4	5
księgozbiór [szt.]	24 278	25 482	27 007	27 878	23 063
czytelnicy w ciągu roku [os.]	1 108	1 343	1 173	1 089	1 018
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz [szt.]	18 990	21 574	21 861	18 585	17 395

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 25.10.2023 r.)

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Analiza danych wykazała, że w Gminie Nowe zmalała zarówno liczba czytelników w ciągu roku, jak i liczba wypożyczeń lektur na zewnątrz. To zjawisko należy zinterpretować negatywnie, tym bardziej, że odnotowano również pomniejszenie księgozbioru biblioteki aż o 4 815 pozycji. Spadek liczby czytelników oraz liczby pozycji w księgozbiorze należy wiązać z pracami rewitalizacyjnymi, które przeprowadzone zostały w budynku zamku oraz w rychławskiej filii biblioteki. W trakcie trwania remontów funkcjonowały tymczasowe siedziby bibliotek, a przed wznowieniem ich działalności w stałych lokalizacjach, dokonano gruntownego przeglądu księgozbioru, jak również jego brakowania. Na zmniejszenie liczby czytelników miała także wpływ epidemia COVID-19, która wymusiła długotrwałe zamknięcie bibliotek publicznych w całym kraju. Zmniejszenie liczby mieszkańców Gminy skorelowane jest ze zmniejszeniem liczby czytelników w Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowem.

W związku z koniecznością wprowadzenia w Gminie Nowe działań na rzecz rozwoju i promocji czytelnictwa, powstał projekt, którego zadaniem jest ułatwienie dostępu do zasobów Biblioteki poprzez dalszą elektronizację procesu wypożyczania. W efekcie przy Gminnej Bibliotece Publicznej ma zostać zamontowany książkomat, dzięki któremu czytelnicy uzyskają możliwość odbioru książek w dogodnym terminie – przez całą dobę, w dowolnym dniu tygodnia.

Sport

Gmina Nowe udziela wsparcia finansowego lokalnym obiektom sportowym. Zgodnie z „Raportem o stanie Gminy Nowe za 2022 rok” są to:

- stadion miejski,
- kompleks boisk „Orlik”,
- hala widowiskowo-sportowa w Nowem.

Hala widowiskowo-sportowa wspierana jest przez Gminę głównie w zakresie zakupu energii gazowej i elektrycznej. Przestrzeń została oddana do użytku w 2014 roku i od tamtej pory stanowi największy tego typu obiekt w Gminie – w jego skład wchodzi hala sportowa z trybunami na 212 osób, siłownia, sala ćwiczeń, 3 szatnie oraz łazienki z prysznicami. Dodatkowo do obiektu

przynależy zewnętrzne boisko. Halą zarządza Przedsiębiorstwo Usług Miejskich w Nowem.

Od 1923 roku w Gminie działa drużyna sportowa Miejsko-Ludowy Klub Sportowy „Wisła”. W roku 2022 i w 2023 roku Gmina zleciła klubowi zadanie w ramach dotacji dla stowarzyszeń na zadanie „Rozwój kultury fizycznej i rekreacji”. Szkolenie piłkarskie prowadzi także Klub Piłkarski „Pomorzanka”

Działalnością sportową zajmuje się także Fundacja Aktywizacji i Integracji, która prowadzi sekcję dalekowschodnich sztuk walki. W 2022 roku w zajęciach uczestniczyło 54 osoby, z czego 31 to dzieci i młodzież do 18 r.ż. W grudniu 2022 odbył się po raz kolejny Klubowy Turniej Sztuk Walki BUDO-CUP 2022. Jest to impreza sportowa dedykowana wszystkim uczestnikom całorocznych zajęć karate i kenjutsu. Celem imprezy jest umożliwienie postawienia pierwszych kroków osobom niebędącym członkami kadry.

Szkoły w Gminie Nowe organizują dla uczniów dodatkowe zajęcia, tzw. SKS – Szkolny Klub Sportowy. Gmina chętnie wspiera wyjazdy uczniów na zawody sportowe oraz na zajęcia pływackie w ramach programu „Umiem pływać”.

W okresie wakacyjnym, w miesiącach lipiec-sierpień, mieszkańcy korzystają z lokalnego kąpieliska Jezioro Czarownic. Sezonowo Gmina zapewnia tam opiekę ratownika, co należy odebrać jako działanie Gminy na rzecz promocji bezpiecznego uprawiania sportu.

Turystyka i rekreacja

Gmina Nowe dokłada starań, by wciąż rozwijać się pod względem turystycznym mimo, iż nie jest obszarem, na którym turystyka mogłaby stanowić fundamentalne znaczenie. Gmina chciałaby jednak jak najlepiej wykorzystać posiadane zasoby w celu rozwoju gospodarki oraz umożliwienia mieszkańcom dodatkowych źródeł dochodu. Za główne atrakcje turystyczne Gminy można uznać Zamek w Nowem oraz zabytkową Pompownię w Kończycach. Ponadto przez teren Gminy przebiega kilka szlaków rowerowych, a Burmistrz obejmuje patronatem lokalne wydarzenia sportowe i kulturalne.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

W momencie sporządzania Diagnozy, w Gminie Nowe nie funkcjonuje punkt informacji turystycznej, natomiast w przyszłości planowane jest zaadaptowanie w tym celu budynku dawnej baszty rybackiej. Przebudowa obiektu ma umożliwić uruchomienie sezonowej informacji turystycznej.

W latach 2021-2022 Gmina prowadziła działania na rzecz promocji Gminy. W tym celu zakupiono i rozpowszechniono materiały reklamowe, między innymi:

- 3 rodzaje ulotek (w językach polskim, angielskim oraz niemieckim),
- plan miasta z atrakcjami,
- gadżety reklamowe związane z Gminą (długopisy, ołówki, odblaski, torby i plakaty),
- papierowe modele Zamku w Nowem oraz Pompowni w Kończycach.

Ponadto Gmina Nowe stale współpracuje z mediami o charakterze ponadlokalnym, między innymi z Gazetą Pomorską i Extra Świecie. Bieżące informacje pojawiają się również na gminnym profilu na portalu Facebook oraz na stronie internetowej www.gminanowe.pl.

Potencjał turystyczny Gminy Nowe w dużej mierze skupia się wokół kultury Kociewia. Gmina na stałe współpracuje z Lokalną Organizacją Turystyczną (LOT) Kociewie, która dba o marketing miejsc przynależących do regionu. W ramach kooperacji Gmina Nowe uczestniczy w promocji lokalnych szlaków, atrakcji turystycznych oraz wydarzeń organizowanych przez LOT Kociewie, takich jak rajdy rowerowe albo bezpłatne spływy kajakowe. Gmina Nowe angażuje się również w zakup gadżetów promujących Kociewie oraz współdziała podczas obchodów Dnia Kociewskiego.

W Nowem kończy się Szlak Grzymisława będący częścią Kociewskich Tras Rowerowych. Ścieżka prowadzi drogami lokalnymi o niskim natężeniu ruchu, ale też drogami polnymi i leśnymi. Gmina stanowi również część czarnego szlaku rowerowego „Dolina Dolnej Wisły” na odcinkach Świecie-Nowe i Nowe-Gniew. Rowerzyści pokonujący te trasy mogą na przykład podziwiać panoramy doliny Wisły w Nowem oraz zapoznać się z pozostałościami kultury mennonitów w Trylu. Przez teren Gminy Nowe przebiega także Wiślana Trasa Rowerowa biegnąca od granicy województwa mazowieckiego do granicy

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

województwa pomorskiego znajdującej się między innymi w okolicach miejscowości Nowe.

Popularnym miejscem rekreacji w Gminie Nowe jest niewielki zbiornik wodny nazywany Jeziolem Czarownic. Według Ewidencji Kąpielisk z dnia 7 lipca 2023 roku, to jedyne jezioro w Gminie, w którym dozwolona jest kąpiel. W okolicy jeziora biegnie alejka czarownic, przy której znajdują się płaskorzeźby z wizerunkami kobiet, których dotyczą miejscowe legendy. Jezioro Czarownic w Nowem, z uwagi na swoją historię, ma więc potencjał turystyczny.

Według rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa, zgodnie ze stanem na dzień 26.10.2023 roku w Gminie Nowe znajdują się następujące obiekty uznane za zabytkowe:

- dzielnica starego miasta w Nowem,
- kościół parafialny p.w. św. Mateusza w Nowem,
- kościół ewangelicki, dawny kościół o. Franciszkanów i bernardynów, obecnie kościół rzymsko-katolicki, filialny p.w. Maksymiliana Kolbe w Nowem,
- cmentarz rzymsko-katolicki, parafii p.w. św. Mateusza Apostoła w Nowem,
- kaplica p.w. św. Jerzego, na cmentarzu parafii p.w. św. Mateusza Apostoła w Nowem,
- zamek krzyżacki w Nowem,
- mury miejskie w Nowem (ochroną objęte są mury obronne na całej długości, w tym relikty niewidoczne, zalegające pod powierzchnią i w obrębie budynków,
- wiatrak – holender w Nowem,
- założenie dworsko-parkowe w Kończycach,
- kościół ewangelicki ob. rzymsko-katolicki p.w. św. Floriana w Małym Komorsku,
- zespół kościoła menonickiego, obecnie parafia rzymsko-katolicka p.w. NMP Królowej Polski: Kościół – fragment ogrodzenia w Mątawach,
- chata drewniana typu holenderskiego w Mątawach,
- założenie dworsko-parkowe w Milewie.

W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się około 380 budynków, budowli i obiektów zabytkowych.

Jedną z głównych atrakcji Gminy Nowe jest zamek zbudowany przez zakon krzyżacki w połowie XIV wieku. Główne skrzydło zamku stanowi niejako wizytówkę Nowego, stąd umieszczenie tego właśnie obiektu na gminnych materiałach promocyjnych.

Drugim miejscem stanowiącym wizytówkę Gminy jest pochodzący z końca XIX wieku budynek starej pompowni w Kończycach. Obecnie obiekt traktowany jest jako muzeum techniki i został udostępniony zwiedzającym, ponieważ w latach 90-tych zakończono budowę nowej stacji pomp, która spełnia teraz swoje zadanie.

W najbliższych latach Gmina planuje rekonstrukcję zabytkowych murów obronnych w Nowem. W tym celu mają zostać przeprowadzone prace budowlano-konserwatorskie murów miejskich pochodzących z XIV-XVI wieku. Ponadto Gmina chciałaby odnowić przestrzeń terenów plant zamkowych i zbudować punkt widokowy. Gmina Nowe stawia więc na rozwój obszaru pod względem zwiększenia atrakcyjności turystycznej.

W Gminie Nowe odbywa się dużo wydarzeń angażujących lokalną społeczność w życie kulturalne. Są to między innymi: spotkania dożynkowe, Hubertus (hubertowskie gonitwy za lisem), Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Dni Nowego, Majówka nad Jeziorem, Rajd Rowerowy, Noc Muzeów, czy obchody Narodowego Święta Niepodległości. Część wymienionych imprez stanowi element corocznej tradycji. Oznacza to, że Gmina posiada cykliczne wydarzenia organizowane w poszczególnych miesiącach roku, co w pozytywny sposób może rzutować na potencjał turystyczny regionu.

Istotną rolę dla rozwoju turystyki w Gminie pełni także dostępność miejsc noclegowych. Tabela uwzględnia dane dotyczące hoteli i kwater agroturystycznych w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 19 Miejsca noclegowe [szt.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
hotele	1	1	1	1	1
miejsca noclegowe w hotelach ogółem	54	54	54	57	54
kwatery agroturystyczne	1	1	1	1	1
miejsca noclegowe w kwaterach agroturystycznych ogółem	22	23	25	26	26
miejsca noclegowe ogółem	76	77	79	83	80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 26.10.2023 r.)

Z przedstawionych wartości wynika, że na obszarze Gminy funkcjonuje jeden hotel oferujący 54 miejsca noclegowe oraz jedna kwatera agroturystyczna mogąca jednorazowo pomieścić 26 gości. Według danych BDL GUS w 2022 roku miejsc noclegowych w Gminie Nowe było łącznie 80. Biorąc pod uwagę liczne działania podejmowane przez Gminę w zakresie promocji obszaru, warto rozważyć poszerzenie oferty noclegowej.

1.8 Aktywność społeczna

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Aktywność społeczna to inaczej stopień zaangażowania społeczności w sprawy lokalne. Konkretnie działania i zachowania mają na celu dążenie do rozwiązania problemów wspólnoty. Inicjatywy mogą mieć charakter jednostkowy, grupowy, być cykliczne lub jednorazowe. Niekiedy działania odbywają się spontanicznie, ale najczęściej są wynikiem długotrwałych przygotowań.

Ważną rolę w każdej gminie odgrywają organizacje pozarządowe, czyli organizacje, które wykonują swoją pracę w konkretnym interesie bez nastawienia na zysk. W momencie sporządzania Diagnozy, w Gminie Nowe działają między innymi:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Nowem, Małym Komorsku i Rychławie,
- Miejsko-Ludowy Klub Sportowy „Wisła” w Nowem,
- Fundacja Aktywizacji i Integracji,

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

- Stowarzyszenie „Fotonowiacy”,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Mały Komorsk „Swojacy”,
- Stowarzyszenie Lokalne „Krąg”,
- Stowarzyszenie Kultury i Sztuki „Słowianie”
- Stowarzyszenie Grafiki,
- Stowarzyszenie Nowe Różowe Okulary,
- Stowarzyszenie Pomocy Rolnikom Współpracujących z Korporacjami „Równy z Równym”,
- Związek Rezerwistów Rzeczypospolitej Polskiej – Fidelis In Patriam.
- Koła Gospodyń Wiejskich.

Uchwałą Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30 listopada 2022 roku Nr LII/324/22, wprowadzony został „Program współpracy Gminy Nowe z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Dokument uwzględnia cele i zasady regulujące współpracę z organizacjami pozarządowymi w 2023 roku. Jako cel główny Program zakłada budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi. Cele szczegółowe zamieszczone zostały w tabeli.

Tabela 20 Cele szczegółowe programu współpracy Gminy Nowe z organizacjami pozarządowymi na rok 2023

Cele szczegółowe
Poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy
Integracja podmiotów realizujących zadania publiczne
Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych wraz z promowaniem ich osiągnięć

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu współpracy Gminy Nowe z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Program uwzględnia również założenia na temat zasad regulujących współpracę. Przede wszystkim ma przebiegać w oparciu o pomocniczość, suwerenność stron, partnerstwo, efektywność, uczciwą konkurencję i jawność.

Frekwencja wyborcza

Na stopień aktywności społecznej danego obszaru wpływa udział w wyborach samorządowych. Zaangażowanie mieszkańców w wybór lokalnych władz bardzo dobrze obrazują wskaźniki dotyczące frekwencji wyborczej.

W Polsce w wyborach samorządowych wybiera się jednoosobowe organy wykonawcze gmin – wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, a także członków organów samorządu terytorialnego, czyli rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Tabela obrazuje frekwencję wyborczą w Gminie Nowe w 2018 roku w zestawieniu z danymi z powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego i Polski.

Tabela 21 Wybory samorządowe w 2018 roku w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju

	uprawnieni do głosowania [os.]	oddane głosy [szt.]	frekwencja wyborcza [%]
Gmina Nowe	8 098	3 252	40,16
powiat świecki	29 537	11 716	39,67
województwo kujawsko- pomorskie	424 907	196 517	46,25
Polska	30 115 896	16 534 085	48,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 26.10.2023 r.)

Analizując dane zauważyć można, że frekwencja podczas wyborów samorządowych w Gminie Nowe była nieznacznie wyższa niż w powiecie świeckim. Mieszkańcy wykazali się natomiast mniejszym zaangażowaniem w wybór władz, biorąc pod uwagę odsetek wyborców w całym województwie kujawsko-pomorskim i kraju.

1.9 Finanse i administracja

Dochody

Poprzez pojęcie dochodów gminy rozumie się dochody własne, subwencje ogólne oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Ważne jest, aby podstawę dochodów stanowiły środki własne, natomiast subwencje i dotacje były tylko uzupełnieniem budżetu.

Zgodnie z ustawą z 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego źródło dochodów własnych gminy stanowią przede wszystkim:

- wpływy z podatków – od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, dochodowy od osób fizycznych (opłacany w formie karty podatkowej), od spadków i darowizn oraz od czynności cywilnoprawnych,
- wpływy z opłat – skarbowe, targowa, miejscowa, uzdrowska, od posiadania psa, reklamowa, eksploatacyjna,
- dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych,
- dochody z majątku gminy,
- spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy,
- dochody z kar pieniężnych i grzywien,
- odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę,
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje celowe dla gmin są to środki przeznaczone na:

- zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
- zadania na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych,
- finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych,
- realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

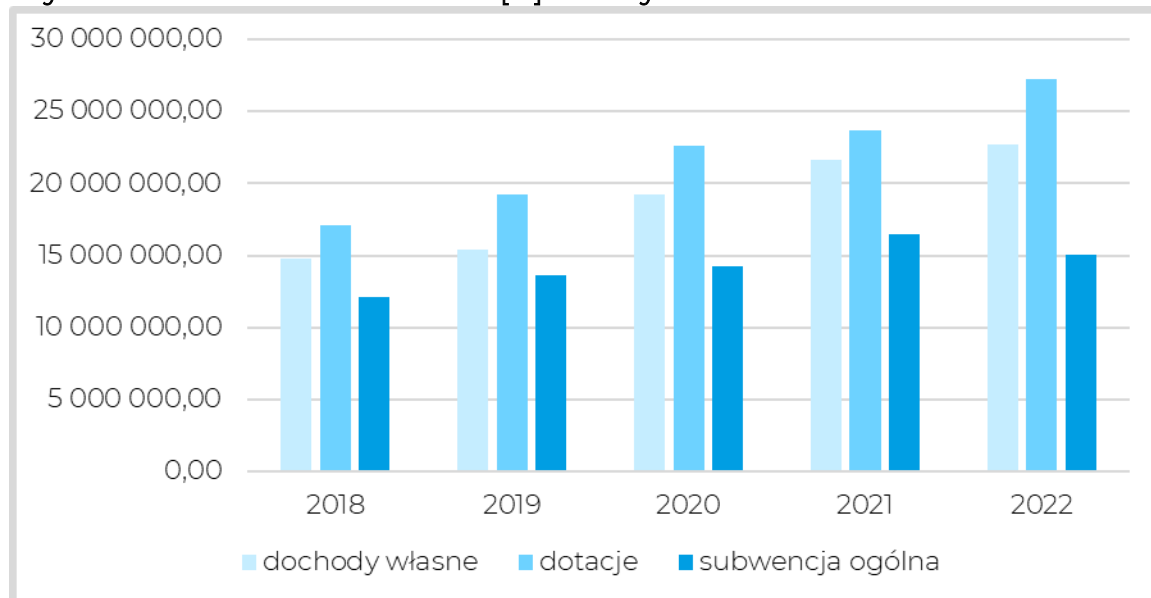
Gminy mogą otrzymać też dotacje celowe na dofinansowanie zadań własnych, które będą związane z:

- inwestycjami w szkoły i placówki oświatowe,
- inicjatywami wspierającymi edukację na obszarach wiejskich,
- reformą oświaty,
- budową i remontami obiektów sportowych oraz rozwojem sportu.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części wyrównawczej, równoważącej, oświatowej i rozwojowej (inwestycyjnej). Część wyrównawcza przeznaczona jest dla gmin o niskim wskaźniku dochodów podatkowych na jednego mieszkańca oraz gmin o niskiej gęstości zaludnienia. Część równoważącą otrzymują gminy o wysokich wydatkach na dodatki mieszkaniowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Część oświatowa wypłacana jest na finansowanie zadań oświatowych przez gminę, poza zadaniami związanymi z dowozem uczniów oraz zapewnieniem kształcenia, wychowania i opieki uczniom w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Subwencja rozwojowa przysługuje gminom, których dochody z PIT i CIT w danym roku spadną poniżej ustalonego poziomu.

Na wykresie umieszczona została struktura dochodów Gminy Nowe. Dane dotyczące lat 2018-2022 podzielone zostały na dochody własne, dotacje celowe oraz subwencje.

Wykres 2 Struktura dochodów [zł] Gminy Nowe w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 26.10.2023 r.)

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

We wszystkich badanych latach na najwyższym poziomie utrzymują się wskaźniki dotyczące dotacji. W 2022 roku Gmina uzyskała dofinansowania o łącznej wartości 27 228 536,05 zł i jest to największa odnotowana w analizowanym okresie kwota. Nieznacznie wzrosły również dochody własne, jednak przewaga wartości dotacji oznacza dość niską samodzielność finansową Gminy Nowe.

Wydatki

Wydatki gminy stanowią kategorię finansową środków publicznych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego celem realizacji zadań publicznych wynikających z przepisów prawa.

Tabela obrazuje zmiany w strukturze wydatków Gminy Nowe w latach 2018-2022. Wartości przedstawione zostały z podziałem na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej.

Tabela 22 Struktura wydatków [zł] według klasyfikacji budżetowej w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 415 830,74	770 089,69	684 970,96	729 570,37	784 264,07
Dział 600 - Transport i łączność	1 004 935,79	2 056 403,85	3 405 528,08	2 548 130,27	2 926 809,85
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	61 070,00	897,00	1 862 232,07
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	4 324 549,74	2 518 016,31	1 521 625,38	6 972 959,42	2 443 280,43
Dział 710 - Działalność usługowa	39 402,68	10 125,50	26 647,17	20 530,05	56 862,15
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00	12 045,00

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 750 - Administracja publiczna	3 306 956,50	3 439 110,74	3 583 201,42	3 896 198,05	5 014 515,80
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	98 218,26	99 013,00	94 717,00	2 674,00	2 661,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	309 201,14	212 134,79	730 677,76	189 960,64	878 209,64
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	205 419,52	299 150,80	219 005,12	229 481,02	781 425,93
Dział 801 - Oświata i wychowanie	11 359 148,57	12 196 430,53	23 256 561,19	17 040 195,29	15 948 762,53
Dział 851 - Ochrona zdrowia	239 240,71	228 586,53	210 356,78	259 344,27	317 377,25
Dział 852 - Pomoc społeczna	4 956 270,21	4 194 504,46	4 276 184,85	4 516 465,24	6 094 877,98
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	530 951,02	871 261,95	444 180,62	994 723,83	6 145 416,11
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	517 442,45	590 708,50	560 638,31	539 487,25	201 492,11
Dział 855 - Rodzina	12 127 910,79	14 288 032,31	17 067 208,00	16 929 978,03	11 240 972,09

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 428 251,02	2 707 505,27	4 067 525,46	3 687 905,13	4 194 808,77
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 375 771,47	1 138 995,88	1 648 851,28	1 982 530,72	2 373 497,69
Dział 926 - Kultura fizyczna	589 712,99	702 142,88	636 401,68	612 651,95	673 081,45
RAZEM	44 829 213,60	46 322 212,99	62 495 351,06	61 153 682,53	61 952 591,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 26.10.2023 r.)

W odniesieniu do 2018 roku wydatki w Gminie Nowe wzrosły do 2022 roku o 17 123 378,32 zł. W latach 2021-2022 utrzymały się na podobnym poziomie, natomiast najwyższą kwotę wydatków Gminy odnotowano w roku 2020.

W 2022 roku największe wydatki Gmina Nowe poniosła w działach:

- oświata i wychowanie,
- rodzina.

Najniższe kwoty wydatków odnotowano dla działów:

- urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa,
- informatyka.

Ponadto w roku 2022 Gmina przeznaczyła znacznie większą sumę na dział związany z turystyką. Wzrost wydatków w tym dziale związany jest z wydatkami inwestycyjnymi związanymi z turystyką.

Sytuacja finansowa Gminy Nowe

Warto przyjrzeć się również sytuacji finansowej Gminy Nowe poprzez analizę różnicy pomiędzy dochodami a wydatkami w danym roku budżetowym.

Wartości salda budżetowego Gminy Nowe z lat 2018-2022 znajdują się w tabeli.

Tabela 23 Sytuacja finansowa [zł] Gminy Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
dochody ogółem	44 013 349,60	48 252 897,22	56 071 794,76	61 795 036,69	65 004 669,71
wydatki ogółem	44 829 213,60	46 322 212,99	62 495 351,06	61 153 682,53	61 952 591,92
saldo budżetowe	-815 864,00	1 930 684,23	-6 423 556,30	641 354,16	3 052 077,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 26.10.2023 r.)

W badanym okresie w Gminie Nowe odnotowano wahania salda budżetowego. W latach 2018 i 2020 odnotowano je na poziomie ujemnym, natomiast w dwóch ostatnich latach saldo utrzymuje wartości dodatnie. W 2022 roku nastąpił znaczny wzrost salda budżetowego, co należy odebrać pozytywnie.

Administracja

Urząd Gminy w Nowem znajduje się przy ul. Plac św. Rocha 5 w miejscowości Nowe. Regulamin dotyczący organizacji i zasad funkcjonowania Urzędu znajduje się w zarządzeniu Nr 206/2020 Burmistrza Nowego z dnia 30 września 2020 roku. Dokument uwzględnia wszelkie szczegóły związane z organizacją wewnętrzną Urzędu Gminy.

Instytucję tworzą następujące jednostki organizacyjne:

- Burmistrz,
- Zastępca Burmistrza,
- Sekretarz,
- Skarbnik,
- Referat Inwestycji Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
- Referat Organizacyjny i Zarządzania Kryzysowego,
- Referat Budżetu i Finansów,
- Stanowisko ds. obsługi prawnej,
- Urząd Stanu Cywilnego.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Na parterze Urzędu Gminy w Nowem funkcjonuje Biuro Obsługi Interesantów, w którym mieszkańcy mogą odebrać lub złożyć wnioski oraz uzyskać informacje na temat bieżących spraw.

Dostępność budynków użyteczności publicznej

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, pojęciem budynku użyteczności publicznej określa się budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji. Budynkiem użyteczności publicznej może być też budynek biurowy lub socjalny.

Coraz częściej budynki użyteczności publicznej adaptuje się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Działania zwiększające dostępność w Gminie Nowe wdrożono w przypadku niektórych miejsc. W momencie sporządzania Diagnozy, mieszkańcy z niepełnosprawnością ruchową częściowo lub w pełni mogą korzystać z następujących budynków użyteczności publicznej: Urzędu Gminy, świetlic środowiskowych (w sołectwach: Gajewo, Mątawy, Mały Komorsk, Milewko, Morgi, Tryl i Zdrojewo), szkół podstawowych, przedszkola, Centrum Kultury „Zamek”, Gminnej Przychodni i Środowiskowego Domu Samopomocy.

Wejście do budynku Urzędu Gminy w Nowem umożliwiają dwa wejścia – przy jednym z nich wyznaczony został podjazd. Schody oraz korytarze spełniają normy dotyczące szerokości, natomiast budynek nie posiada windy, pochylni, platform, pętli indukcyjnych, informacji głosowej, ani odpowiednio przystosowanych toalet. Na miejscu interesanci mogą skorzystać z pomocy tłumacza języka migowego. Pracownicy Urzędu w razie zaistnienia specjalnej potrzeby mogą wyjść do interesanta na zewnątrz.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

W kilku budynkach użyteczności publicznej w Gminie Nowe dostęp dla osób z niepełnosprawnościami możliwy jest tylko na poziomie parteru. Szkoły podstawowe w Trylu i w Nowem oraz budynek przychodni umożliwiają ograniczony dostęp, ponieważ wewnątrz placówek nie ma wind, ale osoby poruszające się, na przykład wózkiem inwalidzkim, mogą dostać się do środka za pomocą podjazdów.

Niektóre ze świetlic są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. W przypadku sołectw Mątawy, Gajewo, Mały Komorsk i Tryl, oprócz tego, że korytarze w świetlicach są odpowiednio szerokie, to na zewnątrz znajdują się podjazdy dla wózków. Zupełnie nieprzystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami są świetlice w Górnych Morgach oraz w Milewku, dlatego warto rozważyć zwiększenie dostępności tych miejsc.

Pełen dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową zapewnia budynek Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowem. Wejście do parterowego budynku nie sprawia problemu, a na zewnątrz znajdują się specjalnie wyznaczone miejsca parkingowe.

Pod względem dostępności najlepiej przystosowane są obiekty nowe lub te, w których niedawno przeprowadzone zostały prace remontowe. Osoby z niepełnosprawnościami swobodnie korzystać mogą na przykład z nowego budynku Przedszkola Samorządowego w Nowem. Ponadto sale w placówce oznaczono w języku Braille'a.

Głównie przebudowy budynków instytucji kultury w Gminie sprawiły, że te miejsca również stały się dobrze dostępne. W zamku będącym siedzibą CK w Nowem zainstalowano windę, w budynku WDK w Rychławie podnośnik, a w WDK w Bochlinie podjazd.

Ponadto na terenie miasta Nowe odpowiednim kolorem oraz tablicami informacyjnymi oznaczono miejsca parkingowe dedykowane osobom z niepełnosprawnościami.

1.10 Analiza SWOT dla sfery społecznej

Zgromadzone informacje oraz wnioski wynikające z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Nowe warto ze sobą zestawiać. W celu ich uporządkowania i podsumowania konieczne będzie przeprowadzenie analizy SWOT.

Tabela 24 Analiza SWOT sfery społecznej w Gminie Nowe

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• pełne zaspokojenie potrzeb w zakresie dostępności miejsc w przedszkolach • funkcjonowanie dwóch dziennych ośrodków wsparcia dla osób z orzeczeniami o niepełnosprawności (zaburzeniami psychicznymi WTZ i ŚDS) • zmniejszenie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne zgodnie z ustawą o pomocy społecznej • odpowiedni poziom zapewnienia opieki zdrowotnej • dostęp do usług farmaceutycznych • funkcjonowanie jednostek OSP • działalność licznych organizacji pozarządowych • organizacja wielu wydarzeń kulturalnych • przeprowadzanie prac remontowych i rewitalizacyjnych w filiach Centrum Kultury • dobrze rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna • wsparcie inicjatyw sportowych • przygotowanie i dystrybucja materiałów promocyjnych obszaru • rosnące saldo budżetowe	• spadek liczby ludności • zwiększanie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym i z orzeczoną niepełnosprawnością wymagających usług • ujemny przyrost naturalny • ujemne saldo migracji • niewystarczająca liczba mieszkań, w tym duży udział mieszkań o niskim standardzie • niedostateczna liczba punktów monitoringu • frekwencja podczas wyborów samorządowych w 2018 roku niższa niż w województwie i kraju • pomniejszenie księgozbioru i spadek liczby czytelników biblioteki • mała liczba miejsc noclegowych • niewystarczająca samodzielność finansowa • nieprzystosowanie wielu budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów • możliwość pozyskania funduszy na zwiększenie miejsc dla osób z niepełnosprawnościami w istniejących ośrodkach wsparcia dziennego • poszerzenie dostępności miejsc w lokalnym żłobku • rozwój placówek upowszechniania kultury • rozwój i wykorzystanie potencjału turystycznego regionu	• malejąca liczba ludności • pogłębianie się zjawiska starzenia społeczeństwa • wzrost kosztów opieki zdrowotnej • pogłębiający się deficyt mieszkań • brak samodzielności finansowej • skutki rosnącej inflacji

Źródło: opracowanie własne

2. Sfera gospodarcza

2.1 Przedsiębiorczość

Podmioty gospodarcze

O poziomie przedsiębiorczości w danej gminie świadczy liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw. Tabela zawiera dane dotyczące podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Nowe w latach 2018-2022 w porównaniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego.

Tabela 25 Liczba podmiotów gospodarczych [szt.] zarejestrowanych w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	610	619	621	639	659
Gmina Nowe - obszar miejski	359	333	334	343	367
Gmina Nowe - obszar wiejski	251	286	287	296	292

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 27.10.2023 r.)

Analiza danych wykazała, że liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Nowe w badanym pięcioleciu systematycznie rosła. Jedynie na obszarze wiejskim w 2022 roku odnotowano 4 przedsiębiorstwa mniej w porównaniu do roku poprzedzającego. Chwilowy spadek liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych odnotowano również na obszarze miejskim w 2019 roku, natomiast od 2020 roku zauważalny jest już stały wzrost wartości. Rosnąca liczba rejestrowanych działalności wskazuje na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Nowe.

Podziału podmiotów gospodarczych można dokonać w oparciu o liczbę zatrudnionych osób. Działalności według klas wielkości dzielą się na:

- mikroprzedsiębiorstwa – do 9 osób zatrudnionych,
- małe przedsiębiorstwa – od 10 do 49 osób zatrudnionych,
- średnie przedsiębiorstwa – od 50 do 249 osób zatrudnionych,
- duże przedsiębiorstwa – ponad 250 osób zatrudnionych.

Pogrupowanie przedsiębiorstw według klas wielkości pozwala dokładniej zobrazować przedsiębiorczość mieszkańców obszaru. Następną tabelą przedstawia dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Nowe w latach 2018-2022 z uwzględnieniem podziału na mikroprzedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa małe, średnie i duże.

Tabela 26 Liczba podmiotów gospodarczych [szt.], według klas wielkości, zarejestrowanych w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
mikroprzedsiębiorstwa	575	587	589	610	632
małe przedsiębiorstwa	29	26	26	23	21
średnie przedsiębiorstwa	5	5	5	5	5
duże przedsiębiorstwa	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 27.10.2023 r.)

Analiza danych odnoszących się do struktury podmiotów gospodarczych wykazała, że w Gminie Nowe niezmiennie funkcjonuje jedno duże przedsiębiorstwo i 5 średnich. Liczba małych przedsiębiorstw stopniowo malała od 2018 roku. W latach 2018-2022 notowano natomiast systematyczny wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw, ponieważ w całym badanym okresie w Gminie Nowe przybyło ich 57.

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym strukturę podmiotów gospodarczych jest podział przedsiębiorstw zgodnie z tzw. Polską Klasyfikacją Działalności (PKD). Stanowi ona umownie przyjęty, hierarchicznie usystematyzowany podział działalności gospodarczych wykonywanych przez podmioty gospodarcze. Obowiązująca obecnie PKD została wprowadzona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 2007 roku.

Zgodnie z PKD 2007 sekcje dotyczą następujących działalności gospodarczych:

- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- sekcja B – górnictwo i wydobywanie,
- sekcja C – przetwórstwo przemysłowe,
- sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

- sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami,
- sekcja F – budownictwo,
- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa,
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
- sekcja J – informacja i komunikacja,
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
- sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne,
- sekcja P – edukacja,
- sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,
- sekcja S i T – pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Tabela prezentuje podmioty gospodarcze podzielone według sekcji PKD 2007 zarejestrowane w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 27 Liczba podmiotów gospodarczych [szt.] według sekcji PKD 2007 w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja A	11	10	10	9	13
Sekcja C	62	63	65	67	68
Sekcja E	3	4	4	4	4
Sekcja F	98	102	102	112	124
Sekcja G	132	130	127	125	125

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja H	72	73	71	70	67
Sekcja I	18	19	18	19	16
Sekcja J	9	9	9	9	11
Sekcja K	15	14	11	10	10
Sekcja L	56	57	61	62	63
Sekcja M	21	21	27	27	26
Sekcja N	12	10	11	13	12
Sekcja O	8	8	8	8	8
Sekcja P	16	15	14	16	18
Sekcja Q	24	24	23	23	25
Sekcja R	3	4	4	5	6
Sekcje S i T	47	52	52	55	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 27.10.2023 r.)

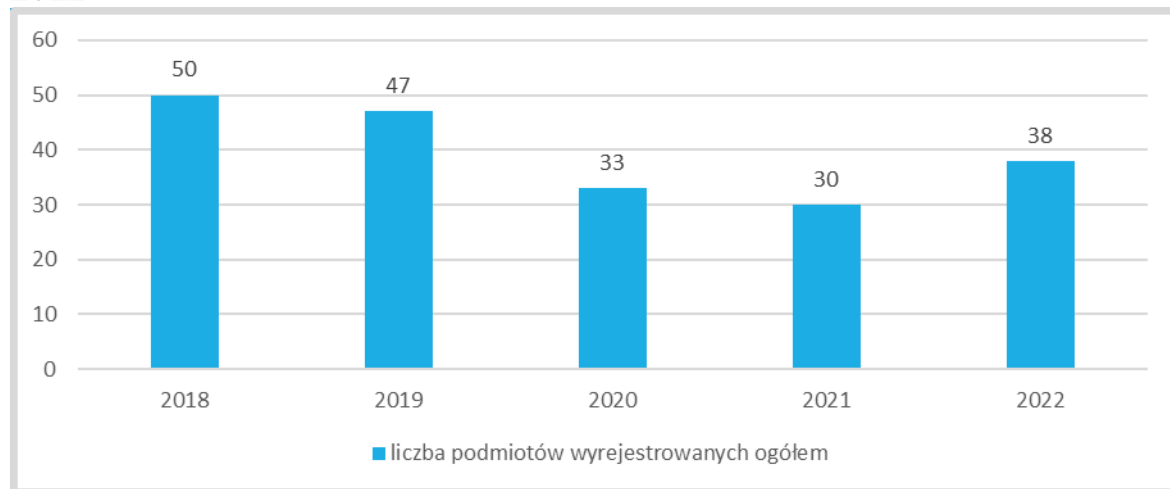
Dane uwzględnione w tabeli dowodzą, że największy udział w strukturze podmiotów Gospodarczych Gminy Nowe mają podmioty należące do sekcji F i G, czyli budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli. Obie sekcje notują podobne wartości, z tą różnicą, że podmiotów z sekcji F od 2018 roku w Gminie Nowe przybyło, a liczba podmiotów z sekcji G stopniowo w tym czasie malała.

Jak podaje „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022”, w ostatnim analizowanym roku największymi zakładami przemysłowymi na terenie Gminy były: Zakłady Mięsne „Nove” i Pomorska Fabryka Mebli. Należy jednak nadmienić, że w połowie 2023 roku przedsiębiorstwo produkcyjne Pomorska Fabryka Mebli zakończyło działalność. Stało się tak z uwagi na kryzys na rynku meblarskim, szczególnie w Niemczech, a fabryka większość produktów sprzedawała na rynek niemiecki.

Wykres obrazuje ogólne dane dotyczące podmiotów wyrejestrowanych w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Wykres 3 Podmioty wyrejestrowane [szt.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 27.10.2023 r.)

Z danych BDL GUS z dnia 27.10.2023 roku wynika, że w 2022 roku w Gminie Nowe zanotowano 38 podmiotów wyrejestrowanych. To o 8 więcej w porównaniu do roku 2021 i o 12 mniej niż w roku 2018.

2.2 Rynek pracy

Osoby pracujące

Ocena aktywności zawodowej mieszkańców pozwala określić status lokalnej ludności na rynku pracy. Na podstawie tej oceny dokonuje się podziału na osoby pracujące, bezrobotnych zarejestrowanych oraz osoby bierne zawodowo.

Osobami pracującymi są mieszkańcy przynoszący zarobek w formie dochodu lub wynagrodzenia za pracę. Mogą być to osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, osoby pracujące na własny rachunek, osoby wykonujące pracę nakładczą, agenci, członkowie spółdzielni rolniczej oraz duchowni.

Tabela obrazuje dane dotyczące osób pracujących w Gminie Nowe z podziałem na płeć oraz na obszary miejski i wiejski. Wartości dotyczą lat 2018-2021.

Tabela 28 Osoby pracujące [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
ogółem				
Gmina Nowe	1 668	1 587	1 515	1 463
Gmina Nowe - obszar miejski	1 140	1 070	1 016	987
Gmina Nowe - obszar wiejski	528	517	499	476
mężczyźni				
Gmina Nowe	716	661	645	613
Gmina Nowe - obszar miejski	492	458	448	425
Gmina Nowe - obszar wiejski	224	203	197	188
kobiety				
Gmina Nowe	952	926	870	850
Gmina Nowe - obszar miejski	648	612	568	562
Gmina Nowe - obszar wiejski	304	314	302	288

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 30.10.2023 r.)

Analiza tabeli wykazała, że większość mieszkańców Gminy Nowe podejmuje pracę na obszarze miejskim. W badanym okresie w całej Gminie sukcesywnie spadała jednak ogólna liczba osób zatrudnionych, co należy zinterpretować jako negatywne zjawisko, zważywszy na rosnącą w całej Gminie liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw.

W kwestii podziału pracujących według płci, na obszarze miejskim zauważalna jest przewaga liczbowa zatrudnionych kobiet nad mężczyznami. Odwrotna sytuacja ma miejsce na obszarze wiejskim, natomiast w ogólnym rozrachunku w Gminie Nowe w latach 2018-2021 wśród zatrudnionych dominują kobiety.

W następnej tabeli znajdują się dane dotyczące liczby osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Nowe w porównaniu do sytuacji na obszarze miejskim, obszarze wiejskim, w powiecie świeckim, województwie kujawsko-pomorskim i w całej Polsce w latach 2018-2021.

Tabela 29 Osoby pracujące na 1000 ludności [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Gmina Nowe	162	156	153	150
Gmina Nowe - obszar miejski	194	185	182	179
Gmina Nowe - obszar wiejski	120	118	116	112
powiat świecki	210	208	211	213
województwo kujawsko-pomorskie	231	232	232	234
Polska	251	255	254	259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 30.10.2023 r.)

Według danych zawartych w tabeli liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Nowe w 2021 roku wynosiła 150 i była to średnia niższa w stosunku do powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju. Oznacza to, że Gmina Nowe powinna rozważyć wdrożenie działań na rzecz poprawy stanu lokalnego rynku pracy, ponieważ liczba osób zatrudnionych odnotowuje spadek w ostatnich latach.

Osoby bezrobotne

W celu przeprowadzenia dalszej diagnozy sytuacji na rynku pracy w Gminie Nowe, należy przeanalizować również grupę osób niepodejmujących zatrudnienia. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako bezrobotne postrzegane są osoby:

- które ukończyły 18 lat i nie osiągnęły wieku emerytalnego,
- niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej,

- zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania Powiatowym Urzędzie Pracy,
- poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Analizę danych dotyczących bezrobocia przeprowadza się w oparciu o jego dwa typy – bezrobocie jawne (rejestrowane) oraz bezrobocie utajone (ukryte). Jawne dotyczy osób, które zarejestrowały się w urzędzie pracy i uzyskały status osoby bezrobotnej. O bezrobociu utajonym mówimy w odniesieniu do osób nieaktywnych zawodowo i jednocześnie nieobjętych ewidencją z powodu niezarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy. Warto zaznaczyć, że wszelkie statystyki dotyczą bezrobocia jawnego, dlatego mogą nie oddawać rzeczywistego stanu.

Tabela obrazuje sytuację bezrobocia rejestrowanego w Gminie Nowe w latach 2018-2022 w zestawieniu z powiatem świeckim, województwem kujawsko-pomorskim i krajem. Dane przedstawione zostały z uwzględnieniem podziału na płeć.

Tabela 30 Osoby bezrobotne [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem					
Gmina Nowe	489	454	425	318	331
powiat świecki	2 592	2 402	2 441	2 053	2 072
województwo kujawsko- pomorskie	72 655	64 060	73 482	61 861	56 484
Polska	968 888	866 374	1 046 432	895 203	812 301
mężczyźni					
Gmina Nowe	164	162	163	123	135

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

	2018	2019	2020	2021	2022
powiat świecki	921	876	921	751	812
województwo kujawsko-pomorskie	28 440	25 490	30 593	25 273	23 215
Polska	426 246	386 959	484 826	413 268	375 892
kobiety					
Gmina Nowe	325	292	262	195	196
powiat świecki	1 671	1 526	1 520	1 302	1 260
województwo kujawsko-pomorskie	44 215	38 570	42 889	36 588	33 269
Polska	542 642	479 415	561 606	481 935	436 409

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 30.10.2023 r.)

Analiza jawnego bezrobocia pozwala zauważyć, że do 2021 roku liczba osób niezatrudnionych w Gminie Nowe spadała, jednak w 2022 roku wzrosła o 13 osób. Podobnie sytuacja przedstawia się w powiecie świeckim, ponieważ na tym obszarze również zauważalne są nieznacznie wyższe wartości dotyczące bezrobocia w ostatnim badanym roku.

Wzrost liczby osób bezrobotnych w przypadku powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz kraju, widoczny jest szczególnie w roku 2020. Zapewne powodem był ówczesny wybuch pandemii koronawirusa. Gmina Nowe we wspomnianym roku, w przeciwieństwie do pozostałych obszarów, odnotowała jednak spadek liczby osób bezrobotnych, co oznacza, że wielu mieszkańców uniknęło utraty pracy w wyniku kryzysu spowodowanego pandemią.

Kolejna tabela przedstawia dane na temat procentowego udziału osób pozostających długotrwale bezrobotnymi. Wartości dotyczą Gminy Nowe, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz całego kraju w latach 2018-2022.

Tabela 31 Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%] zarejestrowanych w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	7,7	7,3	7,2	5,5	5,8
powiat świecki	4,2	4,0	4,3	3,6	3,7
województwo kujawsko- pomorskie	5,7	5,1	6,1	5,2	4,8
Polska	4,2	3,8	4,6	4,0	3,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 30.10.2023 r.)

Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Nowe jest wyższy w porównaniu ze stanem w powiecie, województwie i kraju. Oznacza to, że w Gminie Nowe większy odsetek osób pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez okres ponad 12 miesięcy. Wartości dotyczące udziału osób długotrwale bezrobotnych spadły jednak w ciągu analizowanego okresu – z 7,7% w roku 2018 do 5,8% w 2022 roku. To zjawisko należy zinterpretować pozytywnie, ponieważ Gmina od pięciu lat odnotowuje w tym zakresie regularnie malejące wartości.

2.3 Potencjał gospodarczy

Współpraca międzygminna

Wyznacznikiem potencjału gospodarczego gminy może być wiele czynników o charakterze demograficznym, społecznym oraz ekonomicznym. Szansę na rozwój stwarza na przykład wykorzystanie położenia danej gminy albo podejmowanie współpracy międzygminnych, na przykład poprzez przynależność do stowarzyszeń lub zawieranie związków z pobliskimi gminami.

Gmina Nowe nawiązała dotąd następujące porozumienia międzygminne:

- Porozumienie na rzecz Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Świeckiego (OSRG) – porozumienie, umocnione uchwałą Nr XLVII/320/14 Rady Miejskiej z dnia 25 czerwca 2014 roku, ma na celu realizację polityki terytorialnej Regionalnego Programu Operacyjnego

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. W momencie sporządzania Diagnozy formuła porozumienia wyczerpuje się z uwagi na wywiązanie się Gminy Nowe z realizacji wszystkich założonych inwestycji.

- Porozumienie na rzecz realizacji Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecie na lata 2021-2027 – porozumienie zawarte na mocy uchwały Nr XLVI/296/22 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 28 czerwca 2022 roku pomiędzy gminami powiatu świeckiego i Starostwa Powiatowego na realizację społecznych i inwestycyjnych założeń w ramach Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027.

Ponadto Gmina Nowe jest członkiem Związku Komunalnego Gmin Powiatu Świeckiego zawartego na mocy uchwały Nr XVI/152/2000 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 9 lutego 2000 roku. Obecnie jednak związek nie podejmuje działań.

Międzynarodowa współpraca międzygminna

Gmina Nowe ma dwóch partnerów zagranicznych – od 2016 roku dzielnicę Birkungen w gminie Leinefelde Worbis w Niemczech (partnerstwo nawiązane na mocy uchwały Nr XIX/139/16 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 29 czerwca 2016 roku), a od 2018 roku gminę Radziwiłłów na Ukrainie (współpraca oparta o uchwałę Nr XXXVIII/255/18 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 28 marca 2018 roku). Gmina działa więc na płaszczyźnie międzynarodowej. Współpraca z zagranicznymi gminami polega głównie na składaniu wizyt studyjnych przez przedstawicieli samorządów oraz jednostek działających na terenach gmin. Ponadto partnerzy udzielają sobie wzajemnego wsparcia w formie materialnej oraz dążą do realizacji wspólnych projektów.

W okresie pandemii bezpośrednie kontakty partnerskie między gminami musiały pozostać ograniczone z uwagi na obostrzenia. Zgodnie z „Raportem o stanie Gminy Nowe za rok 2020”, Gminie Nowe udało się jednak dokonać zakupu podręczników do nauki języka polskiego dla szkoły podstawowej w Radziwiłłowie, a jednostce ukraińskiej straży pożarnej przekazać termometr bezdotykowy.

Według informacji zawartych w „Raporcie o stanie Gminy Nowe za rok 2021” w 2021 roku niemiecka gmina partnerska Leinefelde Worbis przekazała jednostce OSP w Małym Komorsku lekki samochód ratowniczy.

Z uwagi na trwający konflikt zbrojny na Ukrainie, w 2022 roku Gmina Nowe współpracę międzygminną skupiła na pomocy gminie Radziwiłłów oraz obywatelom Ukrainy na miejscu. Jak podaje „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022”, wsparcie polegało przede wszystkim na stworzeniu punktu pomocowego OSP, który nadzorował przekazywanie ubrań, środków opatrunkowych, chemii, agregatu prądotwórczego. Oprócz tego w sierpniu 2022 roku oraz w lipcu 2023 roku Gmina Nowe, współdziałając z osobami prywatnymi, przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi, zapewniła grupie dzieci z Ukrainy wakacyjny pobyt w Osinach, nad jeziorami Łąkosz oraz Radodzierz.

Stowarzyszenia międzygminne

Gmina Nowe jest również aktywna na poziomie członkostwa w licznych stowarzyszeniach i lokalnych grupach działania. W momencie sporządzania Diagnozy Gmina należy do następujących stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego:

- Stowarzyszenie „Polskie Zamki Gotyckie” – Gmina Nowe przystąpiła do stowarzyszenia na mocy uchwały Nr XIX/131/2004 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 27 sierpnia 2004 roku. Główna siedziba stowarzyszenia mieści się w Olsztynie, a jego członkami są gminy, które na swoich terenach posiadają zamki z czasów gotyckich lub pozostałości po nich.
- Samorządowe Stowarzyszenie Europa Kujaw i Pomorza – Gmina nawiązała współpracę za sprawą uchwały Nr XXXI/213/13 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 27 lutego 2013 roku. W ramach stowarzyszenia Gmina Nowe współdziała na rzecz promocji województwa w Unii Europejskiej poprzez organizację wizyt studyjnych, staży, konkursów oraz działań prorozwojowych.
- Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie „Salutaris” – Gmina Nowe przynależy do stowarzyszenia od 2023 roku w oparciu o uchwałę Nr LIX/378/23 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 28 czerwca 2023 roku.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Celem działalności jest przede wszystkim wzajemna pomoc w likwidowaniu skutków zdarzeń kryzysowych zagrażających życiu lub zdrowiu ludzi albo znacząco wpływających na pogorszenie warunków bytowych mieszkańców.

- Lokalna Grupa Działania „Gminy Powiatu Świeckiego” – na podstawie uchwały Nr XIII/65/2007 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 29 października 2007 roku. Grupa działa między innymi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na obszarach wiejskich.
- Lokalna Organizacja Turystyczna „Kociewie” – organizacja skupiająca swoje działania na promocji walorów turystycznych regionu Kociewia. Gmina Nowe przystąpiła do LOT „Kociewie” uchwałą Nr IX/48/11 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 25 maja 2011 roku.
- Związek Miast Polskich – Gmina Nowe przynależy do stowarzyszenia na mocy uchwały Nr XXXV/214/2005 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30 listopada 2005 roku. Stowarzyszenie ma na celu wymianę informacji i doświadczeń między członkami, a także reprezentację samorządu w rozmowach z rządem oraz opiniowanie projektów aktów prawnych.

Gmina Nowe przynależy łącznie do 6 stowarzyszeń. Świadczy to o wysokim poziomie potencjału gospodarczego, ponieważ Gmina podejmuje liczne działania na rzecz rozwoju obszaru oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Oprócz tego Gmina Nowe od 2014 roku przynależy do Kujawsko-Pomorskiego Forum Sekretarzy i Kujawsko-Pomorskiego Forum Skarbników, działających na mocy porozumienia pomiędzy Gminą Nowe a Kujawsko-Pomorskim Biurem Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej. Zespół organizuje konferencje i spotkania mające pomóc w podniesieniu kwalifikacji zawodowych swoich członków.

Potencjał inwestycyjny

Jedną z istotnych ról dla potencjału inwestycyjnego danej gminy odgrywają dochody własne. Wpływają one na bieżącą sytuację finansową, a także mogą mieć znaczący udział w przyspieszeniu rozwoju obszaru oraz podwyższeniu jakości realizowanych dotychczas zadań.

Tabela zawiera informacje na temat dochodów własnych oraz ich udziału w całkowitych dochodach Gminy Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 32 Dochody własne [zł] Gminy Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
dochody ogółem	44 013 349,60	48 252 897,22	56 071 794,76	61 795 036,69	65 004 669,71
dochody własne	14 788 484,96	15 427 352,68	19 219 895,85	21 625 541,42	22 751 861,66
udział dochodów własnych w dochodach ogółem [%]	33,60	31,97	34,28	35,00	35,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 31.10.2023 r.)

Kwoty dochodów własnych Gminy Nowe rosną wraz z dochodami ogółem. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem w Gminie Nowe w analizowanym okresie zwiększył się, a w latach 2021-2022 utrzymał się na tym samym poziomie 35%.

Dla określenia potencjału inwestycyjnego Gminy ważne jest także przeprowadzenie analizy wskaźnika inwestycyjnego, czyli udziału wydatków inwestycyjnych Gminy w wydatkach ogólnych. Dane dotyczące wydatków Gminy Nowe w latach 2018-2022 uwzględnia następująca tabela.

Tabela 33 Wydatki inwestycyjne i wskaźnik inwestycyjny w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
wydatki ogółem	44 829 213,60	46 322 212,99	62 495 351,06	61 153 682,53	61 952 591,92
wydatki majątkowe inwestycyjne	5 940 389,50	2 934 464,61	15 373 376,02	7 231 897,49	5 456 528,70
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	13,25	6,33	24,60	11,83	8,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 31.10.2023 r.)

Wskaźnik inwestycyjny Gminy Nowe w analizowanych latach zmieniał się w sposób sinusoidalny. Wartości wahały się, a wyraźnie najwyższy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w roku 2020.

Tereny inwestycyjne i promocja gospodarcza

Gmina Nowe zasadniczo nie posiada własnych terenów inwestycyjnych. Ograniczeniem w ich pozyskaniu są przede wszystkim peryferyjność gminy i wysokiej klasy grunty znajdujące się w najlepszych lokalizacjach.

W związku z tym, że w 2023 roku w Gminie Nowe zakończyła działalność Pomorska Fabryka Mebli, teren fabryczny ma zostać przeznaczony do zagospodarowania.

Gmina Nowe opracowała i obecnie dystrybuuje ulotkę oferującą tereny inwestycyjne, sporządzoną w dwóch językach – polskim i niemieckim. Gmina wdraża więc działania na rzecz promocji gospodarczej obszaru.

Burmistrz Nowego uczestniczy także w posiedzeniach Rady Rozwoju Obszaru Gospodarczego i prowadzi rozmowy z potencjalnymi inwestorami, ponieważ Gmina przynależy do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Podstawowym celem działań Rady jest stworzenie szansy na równomierny rozwój gospodarczy dzięki budowaniu dobrych relacji z potencjalnymi inwestorami, wykorzystanie szans wynikających z potencjałów wewnętrznych gmin oraz wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców.

Współpraca Gminy Nowe z przedsiębiorcami w dużej mierze opiera się na analizie potrzeb zgłaszanych przez inwestorów. Zgłoszenia dotyczą zazwyczaj kwestii niezbędnych dla realizacji inwestycji, czyli spraw podatkowych, drogowych, planistycznych lub infrastruktury komunalnej.

Rolnictwo

Gmina Nowe ma charakter przemysłowo-rolniczy, a użytki rolne stanowią 59% jej całkowitej powierzchni. Dużą powierzchnię użytków rolnych zajmują trwałe użytki zielone. Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym z 2020 roku powierzchnia wszystkich gospodarstw na obszarze Gminy wynosiła 5228,15 ha.

Tabela uwzględnia dane dotyczące gospodarstw rolnych w Gminie Nowe. Dane pochodzą z Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2020 roku.

Tabela 34 Gospodarstwa rolne [szt.] w Gminie Nowe

liczba ogółem	
gospodarstwa rolne ogółem	282
gospodarstwa indywidualne	279
liczba gospodarstw do 1 ha włącznie	
gospodarstwa rolne ogółem	9
gospodarstwa indywidualne	9
liczba gospodarstw o powierzchni 1 - 5 ha	
gospodarstwa rolne ogółem	117
gospodarstwa indywidualne	117
liczba gospodarstw o powierzchni 5-10 ha	
gospodarstwa rolne ogółem	49
gospodarstwa indywidualne	48
liczba gospodarstw o powierzchni 10-15 ha	
gospodarstwa rolne ogółem	24
gospodarstwa indywidualne	24
liczba gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej	
gospodarstwa rolne ogółem	83
gospodarstwa indywidualne	81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 31.10.2023 r.)

W Gminie Nowe w 2020 roku odnotowano 289 gospodarstw rolnych, z czego aż 279 stanowiły gospodarstwa indywidualne. Z danych wynika, że przeważały wówczas gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe

Istotna dla rolnictwa w Gminie Nowe jest uprawa zbóż, a także ziemniaków, buraków, rzepaku i warzyw gruntowych. Oprócz tego na tym obszarze silnie zakorzeniona jest tradycja związana z ogrodnictwem, a konkretniej uprawy warzyw pod osłonami.

Kolejna tabela dotyczy powierzchni zasiewów poszczególnych upraw w Gminie Nowe w 2020 roku.

Tabela 35 Uprawa roślin [ha] w gospodarstwach rolnych w Gminie Nowe
powierzchnia zasiewów

ogółem	4 073,06
zboża razem	2 343,52
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	2 093,98
pszenica ozima (łącznie z orkiszem)	1 007,88
pszenica jara (łącznie z orkiszem)	123,46
żyto ozime	171,55
jęczmień ozimy	40,52
jęczmień jary	137,44
owies	49,22
pszenżyto ozime	393,94
pszenżyto jare	6,38
mieszanki zbożowe ozime	16,74
mieszanki zbożowe jare	146,85
kukurydza na ziarno	249,54
przemysłowe (rocznikowe)	564,45
strączkowe jadalne na suche ziarno razem	26,33
ziemniaki	41,02

powierzchnia zasiewów	
buraki cukrowe	50,87
rzepak i rzepik razem	374,40
warzywa gruntowe	174,60
międzyplony (poplony) jare	203,28
międzyplony (poplony) ozime	390,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 31.10.2023 r.)

Dane zawarte w tabeli potwierdzają, że na obszarze Gminy Nowe uprawianych jest wiele różnorodnych roślin. Łączna powierzchnia upraw wynosi 4 073,06 ha, czyli zdecydowaną większość użytków rolnych w Gminie.

Jak podaje „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022” mieszkańcy w dużym stopniu zajmują się również tuczem trzody chlewnej, produkcją mleka i żywca wołowego. Zwierzęta stanowią więc pozostałą część rolnictwa w Gminie Nowe.

Następna tabela zawiera informacje na temat liczby zwierząt w gospodarstwach w Gminie Nowe w 2020 roku.

Tabela 36 Zwierzęta [szt.] w gospodarstwach w Gminie Nowe

liczba zwierząt w gospodarstwach rolnych	
bydło ogółem	1 997
bydło - krowy	611
świnie ogółem	3 172
świnie - lochy na chów	182
drób ogółem	1 988
drób kurzy razem	1 660

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 31.10.2023 r.)

Analiza danych wykazała, że w gospodarstwach rolnych w Gminie Nowe znajduje się ogółem 7 157 zwierząt. Wśród nich przeważają świnie. Następne pod względem liczby są bydło i drób.

2.4 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej

W celu zebrania i uporządkowania informacji na temat diagnozy sfery gospodarczej Gminy Nowe, konieczne będzie przeprowadzenie analizy SWOT. Okaże się ona pomocna w wyszczególnieniu mocnych i słabych stron Gminy oraz wyodrębnieniu szans i zagrożeń dla sfery gospodarczej tego obszaru.

Tabela 37 Analiza SWOT sfery gospodarczej w Gminie Nowe

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - przewaga liczbowa zatrudnionych kobiet nad mężczyznami - malejący odsetek osób długotrwale bezrobotnych - podejmowanie licznych działań w ramach działalności w wielu stowarzyszeniach i związkach międzygminnych - współpraca z partnerami zagranicznymi - wzrost udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - współpraca z inwestorami na rzecz zwiększenia potencjału gospodarczego obszaru - duża liczba gospodarstw rolnych	- nieregularność liczby podmiotów gospodarczych - wzrost liczby osób bezrobotnych - zakończenie działalności jednego z największych przedsiębiorstw na terenie Gminy - duże uzależnienie inwestycji komunalnych od środków zewnętrznych - brak własnych terenów inwestycyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów (w tym funduszy UE) - realizacja projektów w ramach współprac międzygminnych i przynależności do stowarzyszeń - rozwój rolnictwa	- rosnące bezrobocie - postępująca inflacja - skutki konfliktu zbrojnego na Ukrainie

Źródło: opracowanie własne

3. Sfera przestrzenna

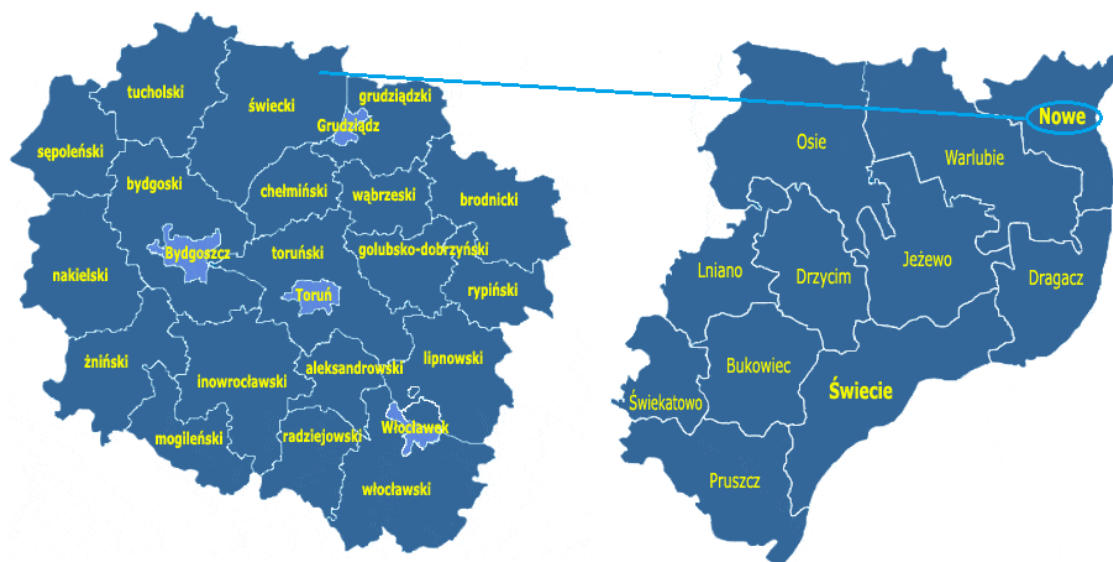
3.1 Położenie administracyjne

Lokalizacja

Gmina Nowe jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w obrębie Doliny Dolnej Wisły. Przynależy do powiatu świeckiego.

Mapa obrazuje położenie Gminy Nowe w województwie kujawsko-pomorskim oraz powiecie świeckim.

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Nowe na mapach województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu świeckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl> (dostęp: 02.11.2023)

Gmina Nowe od południowej części graniczy z gminami Warlubie oraz Dragacz. Od strony północnej, wschodniej i zachodniej sąsiaduje z gminami: Gniew, Smętowo Graniczne, Sadlinki, Grudziądz, Osiek, należącymi do powiatów ościennych. Miasto Nowe będące siedzibą gminy, jest jednym z trzech miast położonych w granicach powiatu świeckiego.

Jak podaje „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022” powierzchnia Gminy wynosi 10 671 ha, czyli stanowi 7% powierzchni powiatu świeckiego. Spośród 11 gmin będących częścią powiatu świeckiego, Gmina Nowe jest 9 gminą pod względem wielkości.

W skład Gminy Nowe wchodzi 10 sołectw:

- Bochlin,
- Gajewo,
- Mały Komorsk,
- Mątawy,
- Milewko,
- Morgi,
- Osiny,
- Rychława,
- Tryl,
- Zdrojewo.

3.2 Ład przestrzenny

Plan ogólny

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, jednym z zadań własnych gminy jest ład przestrzenny. W związku z wejściem w życie w dniu 24 września 2023 roku ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, polityka przestrzenna gmin zostanie oparta przede wszystkim o plan ogólny, który będzie uchwalany obligatoryjnie dla całej gminy oraz będzie stanowił akt prawa miejscowego.

Ustalenia zawarte w planie ogólnym będą wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W związku z tym, że plan ogólny musi zostać opracowany do 31 grudnia 2025 roku, do tego czasu obowiązującym dokumentem pozostaje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W chwili opracowywania Diagnozy, obowiązuje „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe” wprowadzone uchwałą Nr XI/85/15 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 28 października 2015 roku. Ustalenia zawarte w Studium są wiążące przy sporządzaniu miejscowych

planów zagospodarowania przestrzennego, ale nie stanowią podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnych.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W Gminie Nowe obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które przyjęto na mocy następujących uchwał:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru miasta Nowe, Uchwała nr XXVII/196/17 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 10.05.2017 roku.
- Plan Zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów miasta Nowe, Uchwała nr V/37/19 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 27.02.2019 roku.
- Linia Elektroenergetyczna 400KV Grudziądz – Pelplin – Gdańsk Przyjaźń, Uchwała nr XVI/120/16 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30.03.2016 roku.
- Plan zagospodarowania Przestrzennego terenu działek nr 3 i 4 położonych w miejscowości Twarda Góra – Gmina Nowe, Uchwała nr XXXVII/236/2006 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 15.02.2006 roku.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu stacji elektroenergetycznej WN.SN we wsi Kończyce, Uchwała nr XXXVII/254/2002 z dnia 30.01.2002 roku.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy produkcyjno-usługowej we wsi Morgi, Uchwała Nr XXXVII.253.2002 Rady Miejskiej w Nowem z 30.01.2002 roku.

Polityka przestrzenna Gminy Nowe

W związku z ładem przestrzennym w 2022 roku w Gminie Nowe wydano:

- 213 informacji o przeznaczaniu nieruchomości w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe. O informację ubiegali się głównie mieszkańcy w przypadku potrzeby dokonania czynności notarialnych.
- 61 decyzji administracyjnych o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – 52 decyzje wiązały się z ustaleniem warunków

zabudowy i zagospodarowania terenu, a 9 decyzji dotyczyło ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ponadto kontynuowano prace dotyczące projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nad jeziorami Radodzierz i Łąkosz, wprowadzonego na mocy uchwały intencyjnej Nr XXV/155/12 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 31 sierpnia 2012 roku.

3.3 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz ustawą o gospodarce nieruchomościami, w skład infrastruktury technicznej wchodzi drogi oraz sieci: wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, ciepłownicza, elektryczna, telekomunikacyjna.

Układ komunikacyjny w Gminie Nowe tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez teren Gminy przebiega droga krajowa nr 91 (Gdańsk – Świecie nad Wisłą – Toruń – Łódź – Częstochowa – Cieszyn – granica państwa z Republiką Czeską), odcinek autostrady A1 (Gdańsk – Toruń – Łódź – Częstochowa – przejście graniczne w Gorzyczkach) oraz droga wojewódzka nr 377 Nowe – Twarda Góra – Pieniążkowo. Mieszkańcy Gminy mają dostęp do autostrady dzięki zjazdom Warlubie i Kopytkowo.

Ponadto na terenie Gminy Nowe znajduje się 7 dróg powiatowych:

- 1205C – Lipinki – Zdrojewo,
- 1206C – Kamionka – Twarda Góra,
- 1207C – Twarda Góra – Milewo,
- 1208C – Przyny Miejskie – Przyny Szlacheckie,
- 1209C – Widlice – Bochlin,
- 1218C – Nowe – Tryl – Wielki Lubień,
- 1219C – Nowe – Mały Komorsk – Wielki Lubień.

Szczegółowy wykaz dróg gminnych wraz z informacjami na temat ich stanu technicznego znajduje się w następnej tabeli.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

Tabela 38 Wykaz ulic gminnych

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
1.	030301C	Bochlin - granica gminy	1 288	bardzo dobry / zadowalający
2.	030302C	Bochlin - Radziejewo	2 275	dobry / zadowalający
3.	030303C	Bochlin - Milewko	2 376	zadowalający / zły
4.	030304C	Bochlin - granica gminy	1 747	zadowalający / zły
5.	030305C	Kozielec - granica gminy	725	zły
6.	030306C	Bochlin - droga powiatowa nr 1209C	1 959	dobry / zadowalający
7.	030307C	Głodowo - granica gminy	11 928	bardzo dobry / zadowalający
8.	030308C	Twarda Góra - Lalkowy	1 720	dobry / zadowalający
9.	030309C	Głodowo - Rychława	5 203	-
10.	030309C	Głodowo - Rychława	1 754	bardzo dobry / zadowalający
11.	030310C	Milewo - Gajewo - droga krajowa nr 91	9 082	zadowalający
12.	030311C	Granica gminy - Osiny - droga gminna nr 030307C i droga powiatowa nr 1205C	5 382	dobry

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
13.	030311C	Granica gminy - Osiny - droga gminna nr 030307C i droga powiatowa nr 1205C	794	-
14.	030312C	Droga gminna 030310C - Mały Komorsk	2 761	zadowalający
15.	030313C	Mały Komorsk - Tryl	4 212	zadowalający
16.	030314C	Droga wojewódzka nr 377 - droga gminna 030303C	1 058	zadowalający
17.	030315C	Twarda Góra - Milewo	876	zadowalający
18.	030316C	Zdrojewo - Mały Komorsk	2 375	dobry
19.	brak numeru	Nowe - Al. 3-go Maja	688	dobry
20.	brak numeru	Nowe - Pl. Św. Rocha	45	dobry
21.	brak numeru	Nowe - Pl. Zamkowy	28	dobry
22.	brak numeru	Nowe - ul. Rynek	206	bardzo dobry
23.	brak numeru	Nowe - ul. 1000-lecia	206	dobry
24.	brak numeru	Nowe - ul. 9-go Maja	105	dobry

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
25.	brak numeru	Nowe - ul. Akacyjowa	155	zły
26.	brak numeru	Nowe - ul. Droga Boczna	275	dobry
27.	brak numeru	Nowe - ul. Brzozowa	106	bardzo dobry
28.	brak numeru	Nowe - ul. Brzozowa	168	bardzo dobry
29.	brak numeru	Nowe - ul. Cicha	96	dobry
30.	brak numeru	Nowe - ul. Cisowa	123	zadowalający
31.	brak numeru	Nowe - ul. Dębowa	100	bardzo dobry
32.	brak numeru	Nowe - ul. Długa	211	dobry
33.	brak numeru	Nowe - ul. Długie Ogrody	231	dobry / zadowalający
34.	brak numeru	Nowe - ul. Dworcowa	315	zadowalający
35.	brak numeru	Nowe - ul. Fabryczna	226	dobry
36.	brak numeru	Nowe - ul. Garbuzy	249	bardzo zły
37.	brak numeru	Nowe - ul. Gdańska	174	bardzo dobry

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
38.	brak numeru	Nowe - ul. Gen. J. Hallera	159	dobry
39.	brak numeru	Nowe - ul. Gen. Komierowskiego	768	dobry
40.	brak numeru	Nowe - ul. Grudziądzka	115	bardzo dobry
41.	brak numeru	Nowe - ul. Jana Kuchczyńskiego	172	dobry
42.	brak numeru	Nowe - ul. Jana Pawła II	347	dobry
43.	brak numeru	Nowe - ul. Jesionowa	129	zadowalający
44.	brak numeru	Nowe - ul. Kasztanowa	63	bardzo zły
45.	brak numeru	Nowe - ul. Klonowa	132	dobry
46.	brak numeru	Nowe - ul. Kniatek	844	zadowalający
47.	brak numeru	Nowe - ul. Kościelna	35	dobry
48.	brak numeru	Nowe - ul. Kościuszki	208	dobry
49.	brak numeru	Nowe - ul. Krótka	65	dobry
50.	brak numeru	Nowe - ul. Kwiatowa	95	-

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
51.	brak numeru	Nowe - ul. Leśna	1 061	dobry
52.	brak numeru	Nowe - ul. Lipowa	77	dobry
53.	brak numeru	Nowe - ul. Modrzewiowa	227	zadowalający / zły
54.	brak numeru	Nowe - ul. Mroczna	61	dobry
55.	brak numeru	Nowe - ul. Myśliwska	560	bardzo dobry
56.	brak numeru	Nowe - ul. Myśliwska	35	bardzo dobry
57.	brak numeru	Nowe - ul. Nad Skarpą	176	dobry
58.	brak numeru	Nowe - ul. Nowa	655	zadowalający
59.	brak numeru	Nowe - ul. Nowa	89	dobry
60.	brak numeru	Nowe - ul. Nowy Świat	319	dobry
61.	brak numeru	Nowe - ul. Nowy Świat	155	zły
62.	brak numeru	Nowe - ul. Obywatelska	83	zły
63.	brak numeru	Nowe - ul. Orzechowa	65	zadowalający

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
64.	brak numeru	Nowe - ul. Owocowa	133	bardzo dobry
65.	brak numeru	Nowe - ul. Pod Murami	72	zadowalający
66.	brak numeru	Nowe - ul. Pod Murami	31	dobry
67.	brak numeru	Nowe - ul. Poprzeczna	35	bardzo dobry
68.	brak numeru	Nowe - ul. Przykop	242	zły
69.	brak numeru	Nowe - ul. Rybaki	469	zadowalający
70.	brak numeru	Nowe - ul. Sosnowa	94	zadowalający
71.	brak numeru	Nowe - ul. Spacerowa	85	dobry
72.	brak numeru	Nowe - ul. Sportowa	205	zły
73.	brak numeru	Nowe - ul. Sportowa	38	dobry
74.	brak numeru	Nowe - ul. Stroma	35	zadowalający
75.	brak numeru	Nowe - ul. Szpitalna	145	-
76.	brak numeru	Nowe - ul. Ślusarska	70	dobry

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
77.	brak numeru	Nowe - ul. Św. Huberta	199	dobry
78.	brak numeru	Nowe - ul. Świerkowa	204	dobry / zadowalający
79.	brak numeru	Nowe - ul. Targowisko	43	bardzo dobry
80.	brak numeru	Nowe - ul. Tylna	160	dobry
81.	brak numeru	Nowe - ul. Wąska	60	dobry
82.	brak numeru	Nowe - ul. Wiatraczna	283	dobry / zły
83.	brak numeru	Nowe - ul. Wierzbowa	35	bardzo zły
84.	brak numeru	Nowe - ul. Wiśłana	653	zadowalający
85.	brak numeru	Nowe - ul. Wodna	65	bardzo dobry
86.	brak numeru	Nowe - ul. Wojska Polskiego	159	dobry
87.	brak numeru	Nowe - ul. Wrzosowa	50	zadowalający
88.	brak numeru	Nowe - ul. Zakątek	110	bardzo dobry / dobry

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

l.p.	numer drogi publicznej	nazwa ulicy	łączna długość [m]	stan techniczny
89.	brak numeru	Nowe - ul. Zamkowa	115	bardzo dobry / dobry
90.	brak numeru	Nowe - ul. Zduńska	425	dobry
91.	brak numeru	Nowe - ul. Zduńska	48	dobry
92.	brak numeru	Nowe - ul. Zduńska	64	dobry
93.	brak numeru	Nowe - ul. Zielona	538	bardzo dobry
94.	brak numeru	Droga Zdrojewo - Droga krajowa nr 91	1 598	bardzo dobry
95.	brak numeru	Droga Mały Komorsk - DG030312C - DP1219C	732	bardzo dobry
96.	brak numeru	Nowe – tzw. obwodnica/przy Orliku	308	dobry

Źródło: dane gminne

Łączna długość dróg gminnych w Gminie Nowe, zgodnie ze stanem na dzień 5 grudnia 2023 roku, wynosi 75 420 m.

W przypadku dróg gminnych możliwe jest dokonanie klasyfikacji ze względu na typ nawierzchni. W kolejnej tabeli znajdują się informacje na temat długości dróg o nawierzchni twardej, twardej ulepszonej oraz gruntowej. Dane dotyczą sytuacji w Gminie Nowe w 2022 roku.

Tabela 39 Drogi gminne [km] w Gminie Nowe w 2022 roku z podziałem na typ nawierzchni

typ nawierzchni	długość
o nawierzchni twardej	40,3
o nawierzchni twardej ulepszonej	30,3
o nawierzchni gruntowej	28,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 06.11.2023 r.)

Najwięcej dróg w Gminie Nowe posiada nawierzchnię twardą. Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej stanowią 30,3 km, a niewiele mniejszą powierzchnię mają drogi o nawierzchni gruntowej.

Częścią układu komunikacyjnego Gminy Nowe są także drogi wewnętrzne, umożliwiające na przykład dojazdy do gruntów rolnych oraz leśnych.

Mieszkańcy Gminy Nowe mogą korzystać z trzech rodzajów transportu: kolejowego, autobusowego i indywidualnego (samochodowego). Przez teren Gminy przebiega jedna linia kolejowa (nr 131 (C – E 65) Tczew – Bydgoszcz – Chorzów). Na trasie wykonywane są przewozy pasażerskie oraz towarowe, stacja znajduje się w miejscowości Twarda Góra. W Gminie Nowe rozwija się również komunikacja autobusowa, głównymi kierunkami komunikacyjnymi są Grudziądz (dojazdy do pracy oraz do szkół ponadpodstawowych) oraz Świecie (dojazdy do szpitala, czy administracji powiatowej). Podstawowy problem komunikacyjny stanowi brak połączeń w kierunku północnym w stronę Gdańska. Ze względu na ograniczony zakres transportu autobusowego – szczególnie w dni wolne od nauki szkolnej i w godzinach

wieczornych, pracodawcy z Grudziądza organizują dowozy pracowników we własnym zakresie.

Gospodarka wodno-ściekowa

Zapatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków w Gminie Nowe zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o. o. z siedzibą w Nowem. Jest to spółka gminna, która część urządzeń technicznych dzierżawi od Gminy.

Jak wynika z „Raportu o stanie Gminy Nowe za rok 2022”, od 2018 roku funkcjonują taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na obszarze Gminy. Nowym organem regulacyjnym od tamtej pory jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a obowiązujące w Gminie Nowe stawki taryfowe są niższe od średnich krajowych.

Kolejna tabela przedstawia dane na temat poziomu zwodociągowania Gminy Nowe w porównaniu do obszarów miejskiego i wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju. Dane dotyczą lat 2019-2022.

Tabela 40 Odsetek mieszkańców [%] korzystających z infrastruktury wodociągowej w Gminie Nowe w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego oraz powiatu, województwa i kraju

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	92,7	92,7	92,7	92,8	92,9
Gmina Nowe - obszar miejski	98,4	98,4	98,5	98,5	98,5
Gmina Nowe - obszar wiejski	85,1	85,1	85,3	85,4	85,6
powiat świecki	92,5	92,6	92,7	92,9	93,0
województwo kujawsko- pomorskie	95,4	95,4	95,5	95,6	95,6
Polska	92,0	92,2	92,2	92,4	92,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.11.2023 r.)

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

Z danych wynika, że odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w Gminie Nowe jest wysoki, ponieważ na koniec 2022 wynosił 92,9%, czyli osiągnął wartość nieznacznie wyższą w porównaniu z sytuacją w kraju. Obszar miejski Gminy zwodociągowany jest w 98,5%, co jest najwyższą wartością odnotowaną w tabeli.

Na najbliższe lata Gmina zaplanowała działania inwestycyjne na rzecz rozbudowy sieci wodociągowej na terenie Gminy. W chwili sporządzania Diagnozy, do niezwodociągowanej części Gminy należy teren wsi Gajewo Zabudowania – Osiny – Głodowo. Ma to związek z rozdrobnioną siecią osadniczą i wysokim kosztem budowy wodociągu. Ponadto Gmina zamierza podjąć się budowy zbiornika retencyjnego wody pitnej oraz modernizacji stacji uzdatniania wody.

W celu dokładniejszej analizy infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie, warto przyrzeć się również liczbie przyłączy wodociągowych doprowadzonych do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania. W następnej tabeli wartości dla Gminy Nowe zestawione zostały z danymi dotyczącymi obszarów miejskiego i wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski.

Tabela 41 Liczba przyłączy [szt.] wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania na obszarze Gminy Nowe w latach 2018-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	1 360	1 365	1 381	1 393	1 406
Gmina Nowe - obszar miejski	661	666	672	677	677
Gmina Nowe - obszar wiejski	699	699	709	716	729
powiat świecki	16 362	16 568	16 808	17 157	17 489
województwo kujawsko- pomorskie	283 123	287 210	292 741	298 664	305 267
Polska	5 682 404	5 791 146	5 904 893	6 038 786	6 176 701

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 06.11.2023 r.)

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

Analiza wykazała, że na każdym z badanych obszarów, we wszystkich analizowanych latach odnotowano wzrost wartości. Rosnąca liczba przyłączy wodociągowych świadczy o rozwoju Gminy pod względem zwodociągowania. Co ciekawe, liczba przyłączy na obszarze wiejskim przewyższa wartości z obszaru miejskiego, a wynika to ze zwiększonego udziału budynków wielorodzinnych na terenie miejskim w stosunku do terenów wiejskich.

Gminna oczyszczalnia ścieków znajduje się w miejscowości Tryl. Na 2023 rok zaplanowana została realizacja zadania związanego z modernizacją oczyszczalni. W przyszłości ma także powstać kontenerowa oczyszczalnia ścieków we wsi Milewo.

Następna tabela obrazuje stan infrastruktury kanalizacyjnej na terenie Gminy Nowe. Dane porównane zostały z obszarem miejskim, obszarem wiejskim, powiatem świeckim, województwem kujawsko-pomorskim oraz całym krajem i odnoszą się do lat 2019-2022.

Tabela 42 Stopień skanalizowania [%] Gminy Nowe w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego oraz powiatu, województwa i kraju

	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	59,8	59,5	59,5	59,4
Gmina Nowe - obszar miejski	97,1	97,1	97,1	97,1
Gmina Nowe - obszar wiejski	10,7	10,7	10,7	10,7
powiat świecki	66,4	66,6	66,5	66,0
województwo kujawsko-pomorskie	70,2	70,4	70,5	70,6
Polska	71,2	71,6	71,9	72,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.11.2023 r.)

Analiza danych wykazała, że Gmina Nowe skanalizowana jest w 59,4%, w tym obszar miejski aż w 97,1%. Wartość wskaźnika dla Gminy jest jednak niższa niż w powiecie, województwie i kraju.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące liczby przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania w Gminie Nowe w latach 2019-2022.

Tabela 43 Przyłącza kanalizacyjne [szt.] prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania w Gminie Nowe w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	688	692	698	699
Gmina Nowe - obszar miejski	668	672	678	679
Gmina Nowe - obszar wiejski	20	20	20	20
powiat świecki	9 970	10 067	10 039	10 299
województwo kujawsko-pomorskie	156 734	159 833	162 499	166 454
Polska	3 471 400	3 580 237	3 689 408	3 818 164

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.11.2023 r.)

Dane wykazują, że zdecydowana większość przyłączy kanalizacyjnych w Gminie znajduje się na obszarze miejskim. Na obszarze wiejskim jest ich zaledwie 20 i w całym badanym okresie liczba przyłączy pozostała niezmienna. W mieście natomiast wartości rosły z roku na rok, podobnie jak w przypadku pozostałych analizowanych obszarów.

W miejscach nieskanalizowanych stosuje się rozwiązania w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. W następnej tabeli znajdują się dane dotyczące zastosowania tego typu rozwiązań w Gminie Nowe w latach 2018-2022.

Tabela 44 Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] zarejestrowanych na terenie Gminy Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
zbiorniki bezodpływowe	309	309	315	290	277
przydomowe oczyszczalnie	120	120	120	159	172

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.11.2023 r.)

W Gminie Nowe liczba zbiorników bezodpływowych od 2021 roku notowała spadek. W tym samym czasie przybyło przydomowych oczyszczalni, co może oznaczać, że część mieszkańców zamieniła tak zwane szamba na przydomowe oczyszczalnie. Corocznie Gmina Nowe dotuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich. Z uwagi na fakt, że jest to rozwiązanie, które w pozytywny sposób oddziałuje na środowisko, wzrost wartości w tym zakresie należy zinterpretować pozytywnie.

Infrastruktura gazowa

Miasto Nowe zgazyfikowane jest przewodowo gazem ziemnym o niskim ciśnieniu. Jak podaje dokument „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe”, przez Gminę Nowe przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia, a w miejscowości Bochlin znajdują się stacje redukcyjno – pomiarowe pierwszego i drugiego stopnia. W pozostałych częściach Gminy mieszkańcy używają kuchni węglowych, elektrycznych i butli gazowych propan-butan.

W tabeli znajdują się dane na temat odsetka mieszkańców zaopatrzonych w sieć gazową w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu świeckiego, województwa kujawsko-pomorskiego i całej Polski.

Tabela 45 Odsetek mieszkańców [%] korzystających z infrastruktury gazowej w Gminie Nowe w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego oraz powiatu, województwa i kraju

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Nowe	47,8	44,7	47,4	48,1	48,2
Gmina Nowe - obszar miejski	83,6	78,2	83,4	84,3	84,3
Gmina Nowe - obszar wiejski	0,2	0,5	0,6	1,1	1,8
powiat świecki	25,2	25,3	26,3	27,0	26,9
województwo kujawsko- pomorskie	42,7	43,4	45,3	45,6	45,5
Polska	52,3	52,9	54,8	55,6	55,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.11.2023 r.)

Analiza danych wykazała, że wyposażona w infrastrukturę gazową jest niespełna połowa Gminy Nowe. W znacznym stopniu zgazyfikowany został obszar miejski, ponieważ wartości sięgają 84,3% – czyli o 28,4% więcej niż w kraju. Wartości na obszarze wiejskim wzrosły od 2018 roku, co prawdopodobnie wiązało się z budową gazociągu Nowe – Wielki Komorski – Warlubie i należy zinterpretować to jako pozytywne zjawisko. Porównanie danych dla Gminy Nowe z odsetkiem mieszkańców zaopatrzonych w sieć gazową pozwala zauważyć, że odnotowane wartości przeważają nad wynikami w powiecie i województwie.

Infrastruktura teletechniczna

W ostatnich latach na terenie Gminy Nowe przeprowadzone zostały prace związane z montażem sieci światłowodowej. Inwestycje z zakresu telekomunikacji objęły zarówno obszar miejski, jak i obszar wiejski.

W Gminie zlokalizowane są 2 203 punkty adresowe. Na koniec marca 2025 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych były 2 122 punkty adresowe, a 81 pozostało bez zasięgu. Na wskazanym obszarze były 1 173

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

białe plamy NGA. Od 1 stycznia 2023 do 31 marca 2025 roku obywatele zgłosili 8 zapotrzebowań na Internet.

W momencie sporządzania Diagnozy nie jest jednak znana dokładna długość sieci teletechnicznej, ponieważ inwestycje prowadzone są poza budżetem Gminy.

W Gminie zostały zgłoszone komercyjne plany inwestycyjne obejmujące 103 punkty adresowe. Zgłoszone plany inwestycyjne przewidują objęcie w kolejnych trzech latach zasięgiem stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych:

- 70 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu rzeczywistym,
- 11 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu wyłącznie hurtowym,
- 21 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu teoretycznym,
- 29 punktów adresowych znajdujących się w planie inwestycyjnym ze środków publicznych.

Gospodarka odpadami

Usługi w kwestii odbioru odpadów komunalnych w Gminie Nowe świadczy Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o. o. z siedzibą w Nowem. W 2022 roku realizacja usług powierzona została wykonawcy drogą przetargu na rok.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK) działa w kilku punktach:

- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Milewie – Twardej Górze,
- punkt a terenie Ciepłowni przy ul. Wiatracznej 3 w Nowem (tzw. „mały” PSZOK),

Od 2020 roku w Gminie Nowe obowiązuje nowy system gospodarki odpadami. Wymaga on od mieszkańców selektywnej zbiórki odpadów i nakłada obowiązek segregacji, która zwiększa szanse na ponowne przetworzenie pozyskanych surowców. W Gminie Nowe funkcjonuje podstawowy podział odpadów na: zmieszane, biodegradowalne, tworzywa sztuczne i metal, papier, szkło.

Szczegółowe dane na temat liczby odpadów zbieranych w Gminie Nowe w latach 2018-2022 w sposób selektywny, znajdują się w następującej tabeli.

Tabela 46 Odpady zebrane selektywnie [t.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
odpady zebrane ogółem	2 685,19	2 746,55	2 847,48	2 616,77	2 552,33
odpady zebrane selektywnie ogółem	371,25	455,16	757,64	924,59	882,57
papier i tektura	14,58	16,18	48,68	49,72	52,70
szkło	93,72	97,62	164,71	189,52	181,72
tworzywa sztuczne	29,41	31,60	105,05	232,41	270,46
metale	0,00	0,22	0,24	1,31	0,61
tekstylia	0,00	2,62	0,00	2,90	3,40
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	5,67	8,05	11,66	19,84	11,92
wielkogabarytowe	25,02	38,00	67,64	85,60	63,36
biodegradowalne	202,80	260,82	358,80	342,74	297,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 07.11.2023 r.)

W Gminie Nowe do roku 2020 odnotowywano wzrost ogólnej liczby odpadów, natomiast w dwóch ostatnich poddanych analizie latach, wartości zmalały. W 2022 roku zebrano w Gminie Nowe 2 552,33 t odpadów ogółem, z czego 882,57 t stanowiły odpady zebrane w sposób selektywny, co wskazuje na fakt, że ponad połowa odpadów komunalnych wytwarzanych w Gminie w ubiegłym roku poddana została selekcji.

3.4 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej

W zebraniu i uporządkowaniu informacji na temat diagnozy sfery przestrzennej Gminy Nowe, pomocne będzie przeprowadzenie analizy SWOT. Pozwoli wyszczególnić mocne i słabe strony Gminy oraz wyodrębnić szanse i zagrożenia dla sfery przestrzennej w Gminie Nowe.

Tabela 47 Analiza SWOT sfery przestrzennej w Gminie Nowe

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• dostęp do infrastruktury kolejowej • dostęp do komunikacji autobusowej w obrębie powiatu – Świecie /Grudziądz • wysoki poziom zwodociągowania Gminy • rosnący stopień zgazyfikowania Gminy • montaż sieci światłowodowej na obszarze miejskim i wiejskim • planowane działania na rzecz modernizacji infrastruktury • sprawnie funkcjonujący system selektywnej zbiórki odpadów	• utrudniona dostępność komunikacyjna na poziomie ponadlokalnym i regionalnym • ograniczona liczba połączeń kolejowych • stan skanalizowania Gminy niższy niż w powiecie, województwie i kraju
SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów • rozwój infrastruktury Gminy	• rosnące koszty związane z modernizacją infrastruktury • rosnące i niestabilne koszty energii

Źródło: opracowanie własne

4. Sfera klimatyczno-środowiskowa

4.1 Klimat

Według Kondrackiego, obszar Gminy Nowe leży na pograniczu dwóch makroregionów – Doliny Dolnej Wisły oraz Pojezierza Południowo - Pomorskiego. W skład makroregionów, położonych na terenie Gminy, wchodzi takie mezoregiony jak: Pojezierze Starogardzkie (część północna gminy), Dolina Kwidzyńska (część wschodnia) i Bory Tucholskie (część zachodnia i południowa). Formy morfogenetyczne analizowanego obszaru związane są z działalnością i wpływem lądolodu w czasie ostatniego zlodowacenia oraz holocenią działalnością erozyjno – akumulacyjną.

Klimat na terenie Gminy kształtowany jest pod wpływem ścierających się mas powietrza kontynentalnego i polarnomorskiego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,8°C, latem 13,4°C, a zimą 0,5°C. Suma rocznych opadów atmosferycznych dochodzi do 559mm. Przeważają wiatry z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego. Podział W. Heinzego i D. Schreibera na strefy klimatyczne Polski teren opracowania leży w strefie 6b od temp średnich -20,5°C do temp 17,8°C.

4.2 Formy ochrony przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie Gminy Nowe zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- obszar chronionego krajobrazu Wschodni Borów Tucholskich,
- rezerwat przyrody Wiosło Duże,
- park krajobrazowy Nadwiślański Park Krajobrazowy,
- obszar Natura 2000 Krzewiny,
- obszar Natura 2000 Dolna Wisła,
- obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły,
- obszar Natura 2000 Bory Tucholskie,
- użytek ekologiczny – bagno,
- 13 pomników przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu Wschodni Borów Tucholskich został utworzony na mocy Rozporządzenia nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 roku w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Jego powierzchnia wynosi 25 645 ha. Obszar leży na terenie Borów Tucholskich na obszarze sandru i składa się z obszaru zasadniczego oraz niewielkiego obszaru na zachód od wsi Dragacz. Charakteryzuje go znaczny udział wód powierzchniowych o dużych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych.

Rezerwat przyrody Wiosło Duże został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 października 1972 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Jest rezerwatem leśnym i zajmuje powierzchnię 29,88 ha.

Nadwiślański Park Krajobrazowy ustanowiono Rozporządzeniem nr 142/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 6 maja 1993 roku w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą „Zespół Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych”. Powierzchnia parku wynosi 33 306,5 ha. Park powołany został dla zachowania mozaikowości krajobrazu lewobrzeżnej części Doliny Dolnej Wisły.

Obszar Natura 2000 Krzewiny PLH040022 został wyznaczony Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 roku przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Obszar obejmuje 594,61 ha.

Obszar Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 ustanowiono Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 roku w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Powierzchnia obszaru wynosi 10 374,19 ha.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 został utworzony na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obszar liczy 33 559,04 ha.

Obszar Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 wyznaczono w 2008 roku nowelizacją rozporządzenia z 2004 roku. Obecnie obowiązującym aktem

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Powierzchnia obszaru wynosi 322 535,87 ha.

Użytek ekologiczny (bagno) znajduje się w miejscowości Twarda Góra i liczy 3,73 ha. Obszar utworzony został na mocy Rozporządzenia nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego.

Na terenie Gminy Nowe znajduje się 13 pomników przyrody. Szczegółowe informacje na temat każdego z nich znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 48 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Nowe

lp.	typ pomnika	opis pomnika	lokalizacja
1	jednoobiektowy	Topola czarna - <i>Populus nigra</i>	Kozielec (Zespół Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych)
2	jednoobiektowy	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Milewko (Park Dworski)
3	wieloobiektowy	3 Dęby szypułkowe - <i>Quercus robur</i>	Mątawy (posesja nr 30)
4	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Mątawy (naprzeciwko mleczarni przy posesji nr 35)
5	wieloobiektowy	2 Dęby szypułkowe - <i>Quercus robur</i>	Mątawy (przed budynkiem nr 52)
6	wieloobiektowy	2 Lipy drobnolistne - <i>Tilia cordata</i>	Milewko (park)
7	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Milewko (pole)
8	wieloobiektowy	2 Dęby szypułkowe - <i>Quercus robur</i>	Milewo (w pobliżu parku przy budynku nr 2)
9	wieloobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i> 6 Lip drobnolistnych - <i>Tilia cordata</i>	Milewo (park)
10	wieloobiektowy	36 Lip drobnolistnych - <i>Tilia cordata</i>	Milewo (południowa strona parku, aleja jednostronna)
11	wieloobiektowy	2 Robinie akacjowe	Nowe (cmentarz katolicki)

lp.	typ pomnika	opis pomnika	lokalizacja
12	wieloobiektowy	78 Lip drobnolistnych - <i>Tilia cordata</i> Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> Klon pospolity - <i>Acer platanoides</i>	przy drodze Nowe – Tryl
13	wieloobiektowy	126 Lip drobnolistnych - <i>Tilia cordata</i> Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i>	Tryl 70 do granic miejscowości Zajączkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (dostęp: 08.11.2023 r.)

Jak wynika z danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, w Gminie Nowe znajduje się 9 wieloobiektowych (grupy drzew) pomników przyrody oraz 4 jednoobiektowe (pojedyncze drzewa).

4.3 Korytarze ekologiczne

Na obszarze Gminy Nowe znajdują się wyznaczone przez IBS PAN Korytarze Ekologiczne o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym pn. Kaszubski Południowy, Lasy Iławskie – Dolina Dolnej Wisły.

Wyznaczone korytarze są istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi jest jednym z zadań wymienionych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Wykazana potrzeba uwzględniania korytarzy ekologicznych w procesie planowania przestrzennego powinna skutkować ich włączeniem do dokumentów planistycznych sporządzanych na różnych poziomach. Korytarze ekologiczne powinny być traktowane jako elementy sieci ekologicznych. Wśród działań mających na celu ich ochronę wskazane jest uwzględnianie w gminnych dokumentach planistycznych odpowiednich zapisów zapewniających warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną

gospodarkę zasobami środowiska w celu umożliwienia migracji gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

4.4 Jednolite Części Wód

Na terenie Gminy Nowe znajduje się 7 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- RW20001229991 - Wisła od Wdy do Przekopu Wisły,
- RW20001029749 - Struga Młyńska,
- RW200010297239 - Mątawa z Sinową Strugą,
- RW200011297299 - Mątawa od Sinowej Strugi do ujścia,
- LW20632 – Radodzierz,
- LW90209 – Udzierz,
- LW20631 – Łąkosz.

Ponadto Gmina znajduje się na obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych GW200084.

Szczegóły dotyczące charakterystyki Jednolitych Części Wód Podziemnych zlokalizowanych na terenie Gminy Nowe, zawiera następująca tabela.

Tabela 49 Charakterystyka JCW zlokalizowanych w granicach Gminy Nowe

kod i nazwa JCWP	status	stan ogólny	ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	przypisane cele środowiskowe
RW20001229991 Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	SZCW silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisły w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla

kod i nazwa JCWP	status	stan ogólny	ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	przypisane cele środowiskowe
				migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieków głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego)
RW20001029749 Struga Młyńska	NAT naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D
RW200010297239 Mątawa z Sinową Strugą	NAT naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D
RW20011297299 Mątawa od Sinowej Strugi do ujścia	SZCW silnie zmieniona część wód	dobry stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D
LW20632 Radodzierz	NAT naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny
LW90209 Udzierz	NAT naturalna część wód	brak danych	niezagrożona	dobry stan ekologiczny

kod i nazwa JCWP	status	stan ogólny	ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	przypisane cele środowiskowe
LW20631 Łąkosz	NAT naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny
Kod JCWPd	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	
GW200084	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	

Źródło: <http://www.apgw.gov.pl> – Karty Charakterystyk JCWP oraz Karty Charakterystyk JCWPd (dostęp: 08.11.2023)

Działania służące realizacji celów środowiskowych, które określone zostały dla wspomnianych w tabeli JCW, znajdują się w Kartach Charakterystyk dostępnych pod adresem <https://apgw.gov.pl>.

4.4 Gleby

Jak podaje „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029”, gleby występujące na terenie Gminy Nowe mają zróżnicowaną wartość użytkową. W przeważającym stopniu spotkać można kompleksy niższych klas przydatności rolniczej:

- kompleks 4 – żytni bardzo dobry (pszenno-żytni) – występuje w północnej części Gminy, gleby płowe wytworzone z piasków gliniastych mocnych znajdują się na północ od miejscowości Nowe, a w południowej części na zachód od miejscowości Mątawy kompleks 4 budują mady lekkie,
- kompleks 5 – żytni dobry – jego większe powierzchnie występują na północnym obszarze Gminy, a mniejsze na południe od miejscowości Zdrojewo,
- kompleks 6 – żytni słaby – zajmuje przestrzenie niezagospodarowane przez lasy w południowo-zachodniej części Gminy,
- kompleks 7 – żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy) – gleby wytworzone na glebach piaszkowych różnych typów genetycznych (bielicowych,

rdzawych, brunatnych właściwych), które podobnie do kompleksu 6 występują na wolnych przestrzeniach w części południowo-zachodniej.

Gleby zaliczane do wyższych kompleksów występują na terenie Doliny Dolnej Wisły i są to głównie mady – lekkie, ciężkie i bardzo ciężkie. Ponadto na wschód od Rychławy i w okolicy miejscowości Nowe występują gleby brunatne. Tereny niezalesione w zachodniej części Gminy w okolicach jezior oraz miejscowości Przyny, są miejscami występowania użytków zielonych.

Realne zagrożenie dla gleb mogą stanowić między innymi nielegalne wysypiska odpadów, przekształcanie gruntów rolnych pod zabudowę mieszkaniową, emisja pyłów pochodzących z motoryzacji oraz posypywanie nawierzchni dróg solami. Nie bez znaczenia dla jakości gleb pozostaje również gospodarka rolna, w której istotną rolę odgrywa dobór roślin uprawnych oraz częstotliwość wykonywania zabiegów agrotechnicznych.

4. Lasy

Dane z BDL GUS z dnia 08.11.2023 roku wykazują, że ogólna powierzchnia lasów znajdujących się na terenie Gminy Nowe zajmuje 2 643,13 ha, co wskazuje na lesistość Gminy na poziomie 24,8%. Większość znajdujących się na terenie Gminy lasów jest własnością Skarbu Państwa, a prywatne grunty leśne stanowią 276 ha powierzchni.

W lasach na terenie Gminy Nowe występują takie gatunki jak sosna, modrzew, dąb, jesion, olcha oraz trzy typy siedliskowe: bór świeży, bór mieszany świeży i las mieszany świeży.

Gmina Nowe znajduje się w granicach Nadleśnictwa Osie oraz Nadleśnictwa Starogard.

4.5 Odnawialne źródła energii

Gmina Nowe zrealizowała inwestycję w związku z poprawą jakości i efektywności energetycznej oświetlenia ulic – w 2021 roku podpisano umowę modernizacyjną na wykonanie zadania, którego celem było:

- ograniczenie zużycia energii elektrycznej dzięki obniżeniu mocy zainstalowanych opraw i urządzeń,

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

- zwiększenie skuteczności oświetlenia poprzez zastosowanie lamp o wyższych parametrach,
- uzupełnienie oświetlenia w wybranych lokalizacjach.

Aby osiągnąć zamierzony cel, dotychczasowe źródła światła, czyli oprawy sodowe i rtęciowe, zostały wymienione na oprawy LED. Gmina wymieniła około 620-630 opraw i zainstalowała blisko 60-70 nowych.

W chwili przygotowywania Diagnozy Gmina Nowe posiada instalację fotowoltaiczną na zaledwie jednym budynku użyteczności publicznej – targowisku gminnym „Mój Rynek” w Nowem. Poza tym Gmina nie przeznaczyła własnych funduszy na rozwiązania fotowoltaiczne. Panele fotowoltaiczne w kilku lokalizacjach zamontowało Przedsiębiorstwo Usług Miejskich.

Na terenie Gminy Nowe funkcjonuje jednak kilka farm fotowoltaicznych, ponieważ o warunki zabudowy na potrzeby wspomnianych farm wystąpiło kilka podmiotów prywatnych.

4.6 Program ochrony środowiska

Gmina Nowe posiada dokument „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe” przyjęty uchwałą Nr XXVI/178/17 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 29 marca 2017 roku.

W dokumencie ustanowiono cele mające zwiększyć poziom ochrony środowiska, a do każdego z nich przypisane zostały kierunki interwencji. Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe” przedstawia następująca tabela.

Tabela 50 Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe

Cele „Programu Ochrony Środowiska” Gminy Nowe
Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza
Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
Racjonalna gospodarka odpadami

Cele „Programu Ochrony Środowiska” Gminy Nowe

Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawalnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych

Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe” oraz dokumentu „Raport o stanie Gminy Nowe za rok 2022”

4.7 Analiza SWOT dla sfery klimatyczno-środowiskowej

W zebraniu i uporządkowaniu informacji na temat diagnozy sfery klimatyczno-środowiskowej Gminy Nowe, pomocne będzie przeprowadzenie analizy SWOT.

Tabela 51 Analiza SWOT sfery klimatyczno-środowiskowej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- występowanie różnorodnych form ochrony przyrody - lokalizacja korytarzy ekologicznych - stosunkowo wysoki poziom lesistości gminy - występowanie dobrej jakości wód podziemnych - sprzyjające warunki do produkcji rolnej	- niewielka liczba instalacji fotowoltaicznych na gminnych budynkach użyteczności publicznej - zły stan większości wód powierzchniowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość pozyskiwania środków finansowych (w tym funduszy UE) - rozwój rolnictwa ekologicznego - wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców - rozwój alternatywnych źródeł energii	- postępujące zmiany klimatyczne - degradacja gleb - ograniczenia związane z występowaniem form ochrony przyrody

Spis tabel

Tabela 1 Stan ludności [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	0
Tabela 2 Stan ludności [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	1
Tabela 3 Gęstość zaludnienia [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	2
Tabela 4 Struktura mieszkańców [os.] według ekonomicznych grup wieku w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022	3
Tabela 5 Przyrost naturalny [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	5
Tabela 6 Ruch wewnętrzny i zewnętrzny [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022.....	7
Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	7
Tabela 8 Wychowanie przedszkolne [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022....	9
Tabela 9 Edukacja na poziomie podstawowym [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	10
Tabela 10 Współczynnik skolaryzacji brutto [%] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022	11
Tabela 11 Wyniki egzaminów ósmoklasisty [%] w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2023.....	12
Tabela 12 Liczba uczniów [os.] Zespołu Szkół w Nowem w latach 2018-2022	13
Tabela 13 Liczba mieszkańców [os.] objętych pomocą społeczną w Gminie Nowe w latach 2019-2022	16
Tabela 14 Porady lekarskie [szt.] udzielane mieszkańcom Gminy Nowe w latach 2018-2022.....	19
Tabela 15 Mieszkania [szt.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	21

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Nowe

Tabela 16 Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²] w Gminie Nowe w latach 2018-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju.....	22
Tabela 17 Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej [szt.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	23
Tabela 18 Gminna Biblioteka Publiczna w Nowem w latach 2018-2022	27
Tabela 19 Miejsca noclegowe [szt.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	33
Tabela 20 Cele szczegółowe programu współpracy Gminy Nowe z organizacjami pozarządowymi na rok 2023.....	34
Tabela 21 Wybory samorządowe w 2018 roku w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju.....	35
Tabela 22 Struktura wydatków [zł] według klasyfikacji budżetowej w Gminie Nowe w latach 2018-2022	38
Tabela 23 Sytuacja finansowa [zł] Gminy Nowe w latach 2018-2022	41
Tabela 24 Analiza SWOT sfery społecznej w Gminie Nowe	44
Tabela 25 Liczba podmiotów gospodarczych [szt.] zarejestrowanych w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w latach 2018-2022	46
Tabela 26 Liczba podmiotów gospodarczych [szt.], według klas wielkości, zarejestrowanych w Gminie Nowe w latach 2018-2022	47
Tabela 27 Liczba podmiotów gospodarczych [szt.] według sekcji PKD 2007 w Gminie Nowe w latach 2018-2022.....	48
Tabela 28 Osoby pracujące [os.] w Gminie Nowe w latach 2018-2021	51
Tabela 29 Osoby pracujące na 1000 ludności [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2021	52
Tabela 30 Osoby bezrobotne [os.] w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	53
Tabela 31 Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%] zarejestrowanych w Gminie Nowe w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	55
Tabela 32 Dochody własne [zł] Gminy Nowe w latach 2018-2022.....	59
Tabela 33 Wydatki inwestycyjne i wskaźnik inwestycyjny w Gminie Nowe w latach 2018-2022.....	59
Tabela 34 Gospodarstwa rolne [szt.] w Gminie Nowe	61

Tabela 35 Uprawa roślin [ha] w gospodarstwach rolnych w Gminie Nowe	62
Tabela 36 Zwierzęta [szt.] w gospodarstwach w Gminie Nowe.....	63
Tabela 37 Analiza SWOT sfery gospodarczej w Gminie Nowe.....	64
Tabela 38 Wykaz ulic gminnych	69
Tabela 39 Drogi gminne [km] w Gminie Nowe w 2022 roku z podziałem na typ nawierzchni	77
Tabela 40 Odsetek mieszkańców [%] korzystających z infrastruktury wodociągowej w Gminie Nowe w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego oraz powiatu, województwa i kraju.....	78
Tabela 41 Liczba przyłączy [szt.] wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania na obszarze Gminy Nowe w latach 2018-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju	79
Tabela 42 Stopień skanalizowania [%] Gminy Nowe w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego oraz powiatu, województwa i kraju	80
Tabela 43 Przyłącza kanalizacyjne [szt.] prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania w Gminie Nowe w latach 2019-2022.....	81
W miejscach nieskanalizowanych stosuje się rozwiązania w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. W następnej tabeli znajdują się dane dotyczące zastosowania tego typu rozwiązań w Gminie Nowe w latach 2018-2022.	
Tabela 44 Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] zarejestrowanych na terenie Gminy Nowe w latach 2018-2022	81
Tabela 45 Odsetek mieszkańców [%] korzystających z infrastruktury gazowej w Gminie Nowe w latach 2019-2022 w odniesieniu do obszaru miejskiego, wiejskiego oraz powiatu, województwa i kraju	83
Tabela 46 Odpady zebrane selektywnie [t.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	85
Tabela 47 Analiza SWOT sfery przestrzennej w Gminie Nowe.....	86
Tabela 48 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Nowe	89
Tabela 49 Charakterystyka JCW zlokalizowanych w granicach Gminy Nowe	91
Tabela 50 Cele "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowe.....	95
Tabela 51 Analiza SWOT sfery klimatyczno-środowiskowej	96

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku w Gminie Nowe w 2022 roku.....	3
Wykres 2 Struktura dochodów [zł] Gminy Nowe w latach 2018-2022	37
Wykres 3 Podmioty wyrejestrowane [szt.] w Gminie Nowe w latach 2018-2022	50

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Nowe na mapach województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu świeckiego.....	65
--	----